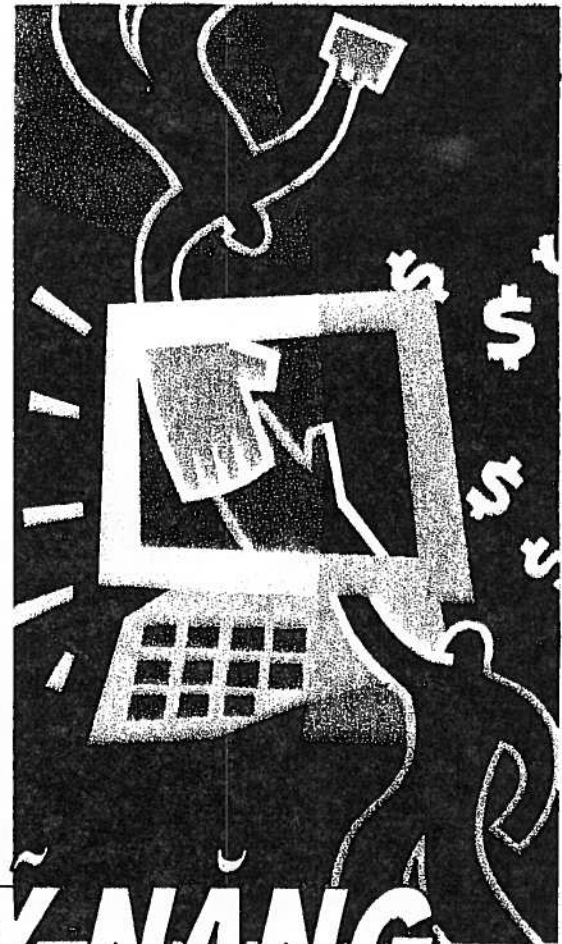

Tuyên

KỸ NĂNG SINH HOẠT

2010

TOÁN HUẤN LUYỆN
MIỀN TÂY BẮC HOA KỲ
2-2005

Thay lời cảm ơn

Để đáp ứng nhu cầu phục vụ giới trẻ trong các đoàn thể Hướng Đạo, Gia Đình Phật Tử, Thiếu Nhi Thánh Thể tại Hoa Kỳ, chúng tôi xin mạn phép các tác giả Tôn Thất Sam, Tiến Lộc, Lê Quang Uy tái bản một số tài liệu huấn luyện Linh Hoạt Viên về Kỹ Năng Sinh Hoạt sẽ được sử dụng trong các Khóa Huấn Luyện Huỳnh Trường.

Thành thật đa tạ quý tác giả

TM. Toán Huấn Luyện Miền Tây Bắc Hoa Kỳ
Bạch Văn Nghĩa

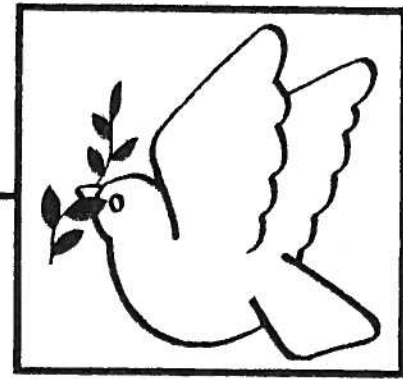
Vi nhu cầu cấp bách và cần thiết, tôi xin thay mặt nhóm tác giả đồng ý để Toán Huấn Luyện Miền Tây Bắc Hoa Kỳ tái bản những bài khóa về Kỹ Năng Sinh Hoạt sẽ được dùng trong các khóa huấn luyện Huỳnh Trường

Portland 16-2-2005
LM. Tiến Lộc RS

YUI ĐỜI PHỤC VỤ

TẬP 1

CÁC KỸ NĂNG
SINH HOẠT
VÀ PHƯƠNG PHÁP
NĂNG ĐỘNG NHÓM
DÀNH CHO
GIÁO LÝ VIÊN
VÀ LINH HOẠT VIÊN

MỤC LỤC

Bài 1:	KỸ NĂNG LÀM XƯỞNG NGÔN VIỄN	02
● Bài 2:	KỸ NĂNG TẬP HÁT SINH HOẠT	08
● Bài 3:	KỸ NĂNG SÁNG TÁC CỬ ĐIỀU MỘT BÀI HÁT SINH HOẠT	11
Bài 4:	KỸ NĂNG SÁNG TÁC VÀ HỒ VỚI THƠ LỤC BÁT	15
Bài 5:	NGHỆ THUẬT KHỞI ĐẦU CÂU CHUYỆN VÀ KẾT BẠN	18
Bài 6:	KỸ NĂNG LÀM PA-NÔ CHẠY VÀ BÁO CHẠY	22
● Bài 7:	KỸ NĂNG LÀM BÌA MINH HỌA GIÁO LÝ VÀ LỜI CHÚA	31
Bài 8:	PHƯƠNG PHÁP LẬP PHIẾU	36
● Bài 9:	PHƯƠNG PHÁP ĐỘNG NÃO	42
Bài 10:	PHƯƠNG PHÁP NHÓM ONG	47
Bài 11:	PHƯƠNG PHÁP HOẠT ĐỘNG XƯỞNG	51

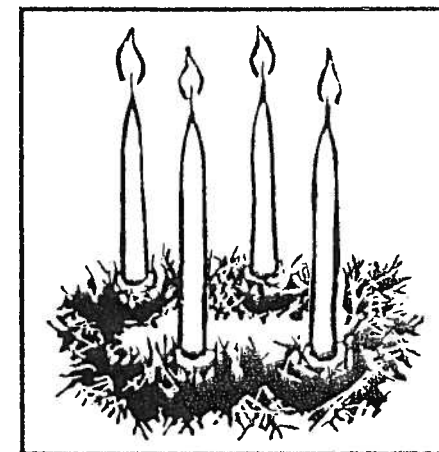
3. XƯỞNG GIẢI TRÍ:

- Phân Xưởng chế tác Diều (nông thôn)
- Phân Xưởng sưu tập lem; bướm, côn trùng
- Ngân hàng các môn sinh hoạt
- Phân Xưởng nuôi cá kiểng; ghép cây ăn trái...
- Phân Xưởng xếp giấy Origami

VI. GHI CHÚ THÊM:

Phương pháp Hoạt Động Xưởng có liên hệ với phương pháp **Hàng Đội Tự Trị (Sytème de Patrouille)** mà phong trào Hướng Đạo đã chọn làm phương pháp căn bản để huấn luyện, giáo dục thanh thiếu niên. Với ngành Thiếu và ngành Kha, phương pháp được áp dụng thành công với chương trình Chuyên Hiệu

Riêng trong lãnh vực **Giáo Lý**, với hệ thống sẵn có là các cấp như: Khai Tâm, Xưng Tội Rước Lễ, Thêm Sức, Tuyên Tín, phương pháp này cũng giúp các giáo lý viên một phương tiện hữu hiệu mà sinh động và rất lý thú để các em có thể thấm nhuần **bài học và tinh thần của Lời Chúa** qua hoạt động các Xưởng (như: viết lý lịch các nhân vật Cựu và Tân Ước, sưu tập ảnh và tiểu sử các Thánh...)

Trong thực tế, thành viên mỗi Xưởng có thể xin chuyển sang sinh hoạt Xưởng khác nếu thấy bận hoặc không hợp.

IV. LỢI:

Nhờ hoạt động ở mỗi Xưởng và Phân Xưởng luôn phong phú và hết sức hấp dẫn mà hoạt động chung của toàn Nhóm lớn cũng được dần dần trở nên sinh động, thu hút thêm các thành viên mới, cứ thế mà hình thành ra truyền thống chung của Nhóm.

Nhờ hoạt động ở mỗi Xưởng và Phân Xưởng đòi hỏi ai cũng nghiêm túc bị cuốn hút tự nguyện tham gia hết mình, người biết giúp người chưa biết, người đã thạo giúp người chưa quen.

Dần dần các thành viên trong Nhóm lớn sẽ mở rộng được tầm nhìn, rèn luyện được tính **siêng năng** và **thảo sát**, nắm vững tương đối các **kỹ năng thông dụng và có ích** sau này trong đời sống xã hội (như: nói trước tập thể, nghiên cứu lý thuyết, thực hành kỹ thuật, sinh hoạt vòng tròn, mưu sinh thoát hiểm...)

Nhờ hoạt động ở mỗi Xưởng và Phân Xưởng, luôn sinh hoạt với nhau và bên nhau, các bạn trẻ sẽ hiểu biết nhau hơn về cá tính, sở trường, sở đoản, từ đó thêm **gắn bó thân thiết**, định hình một **nhân cách** và những **năng khiếu riêng** cho bản thân.

V. GỢI Ý VỀ CÁC XƯỞNG VÀ PHÂN XƯỞNG:

1. XƯỞNG HỌC HỎI:

- Phân Xưởng Thần Học Giáo Dân
- Phân Xưởng vi tính căn bản
- Phân Xưởng nhạc lý, xưởng âm
- Phân Xưởng cắm hoa; nữ công gia chánh...
- Phân Xưởng địa dư Việt Nam và thế giới...

2. XƯỞNG KỸ THUẬT:

- Phân Xưởng tháo ráp, sửa xe đạp, xe gắn máy.
- Phân Xưởng thủy canh (nội thành).
- Phân Xưởng chăn nuôi (ngoại thành).
- Phân Xưởng cắt mốp; cửa lọng; vẽ bút lửa.
- Phân Xưởng nút giấy và kỹ năng đi trại...

Bài 1

KỸ NĂNG LÀM XƯỞNG NGÔN VIÊN (SPEAKER)

I. DẪN NHẬP:

Chúng ta có thể nhận thấy, hiện nay, trong mọi chương trình từ các dạng sinh hoạt chuyên nghiệp như văn nghệ sân khấu, lễ hội sân khấu hóa, show trên truyền thanh, truyền hình... đến các dạng nghi lễ khánh thành, bế giảng, động thổ, tang ma, cưới hỏi, bôn mạng, sinh nhật, ngân khánh, kim khánh... hoặc trong các buổi sinh hoạt tập thể có đông đảo quần chúng như văn nghệ dã chiến, đêm lửa trại truyền thống, đại hội liên hoan, giao lưu văn hóa, bán đấu giá gây quỹ từ thiện... luôn luôn có sự xuất hiện của một **Xưởng Ngôn Viên (Speaker)**.

Một cách nào đó, có thể nói, nếu gạt bỏ các khía cạnh thuần túy sân khấu, đối với các nghi lễ tôn giáo, công việc hướng dẫn cộng đoàn của một **Linh Hoạt Viên Phụng Vụ (Animateur Liturgique)** trong một thánh lễ bình thường, hoặc của một **Chưởng Nghi (MC - Master of Ceremony)** trong một thánh lễ đặc biệt trang trọng, có khá nhiều yếu tố giống với công việc của một Xưởng Ngôn Viên chương trình ngoài xã hội.

Rõ ràng, chương trình càng quan trọng bao nhiêu thì vai trò của Xưởng Ngôn Viên lại càng cần thiết bấy nhiêu. Chúng ta hãy cùng tìm hiểu về **vai trò, nhiệm vụ, tiêu chuẩn, phong cách và các trang bị cần thiết cho một Xưởng Ngôn Viên**.

Bài khóa này được biên soạn dựa theo tài liệu đào tạo của trường Văn Hóa Nghệ Thuật, cùng với những kinh nghiệm thực tế có được từ các dịp sinh hoạt với giới trẻ, thiếu nhi và cộng đoàn giáo dân các xứ đạo.

II. VAI TRÒ CỦA MỘT XƯỞNG NGÔN VIÊN:

1. LÀ NGƯỜI GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH:

Xưởng Ngôn Viên có trong tay toàn bộ chương trình các phần, các tiết mục theo thứ tự diễn tiến từ lúc khai mạc cho đến khi bế mạc, từ đó sẽ giữ vai trò xuất hiện để giới thiệu từng tiết mục cho khán thính giả hoặc quần chúng tham dự.

2. LÀ NGƯỜI DẪN DẮT CHƯƠNG TRÌNH:

Xướng Ngôn Viên chịu trách nhiệm có tính quyết định về hiệu quả toàn bộ chương trình, làm cho chủ đề đưa ra được mọi người có thể nhận thấy ẩn chứa đậm nét xuyên suốt qua các phần, các tiết mục của chương trình.

3. LÀ NGƯỜI ĐIỀU KHIỂN CHƯƠNG TRÌNH:

Xướng Ngôn Viên có khả năng gây bầu khí cho toàn bộ chương trình bằng cách tạo ra các đợt biến cao trào phần khởi hay lắng đọng sâu xa nhằm thu hút, lôi cuốn mọi người theo một tiết tấu có tính toán trước một cách khéo léo và chu đáo.

4. LÀ DIỄN VIÊN ĐẶC BIỆT CỦA CHƯƠNG TRÌNH:

Nếu các diễn viên khác chỉ ra biểu diễn một lần thì mọi người lại có thể gặp Xướng Ngôn Viên rất nhiều lần từ đầu đến cuối chương trình, do vậy, cần có những nét mới, duyên dáng và gây được cảm xúc mới.

Tiết mục của Xướng Ngôn Viên tuy ngắn ngủi thoáng qua, không quá 1, 2 phút nhưng lại có thể làm nổi bật hơn những tiết mục khác vừa diễn xong hoặc sắp diễn trong chương trình.

Nghệ thuật của Xướng Ngôn Viên là nghệ thuật ngôn ngữ và cử điệu, do vậy, nếu bản thân có thêm được các kỹ năng ca, múa, kịch, kịch câm thì càng dễ thành công.

III. NHIỆM VỤ CỦA MỘT XƯỚNG NGÔN VIÊN:

1. LÀM RÕ Ý NGHĨA TỪNG TIẾT MỤC:

Mỗi tiết mục là một thành phần, một diễn ý của chủ đề chung của toàn bộ chương trình. Do vậy, Xướng Ngôn Viên cần chuẩn bị trước phần thuyết minh cho tiết mục đó sao cho ý nghĩa được khơi gợi lên gần bó sâu xa nhưng tự nhiên với yêu cầu hàm chứa của chủ đề.

2. ĐỊNH HƯỚNG CẢM XÚC, THẨM MỸ CỦA KHÁN GIẢ:

Xướng Ngôn Viên đóng góp phần khá lớn vào việc giúp khán thính giả nhận ra cái đúng, cái hay, cái đẹp, thậm chí có thể điều chỉnh được cả những thành kiến không tốt của dư luận quần chúng đối với thể loại nghệ thuật, đối với tác phẩm, tác giả, và có khi cả đối với diễn viên sắp biểu diễn.

- Để họ cùng **sinh hoạt thường kỳ** với nhau (ngoài sinh hoạt chính thức của Nhóm lớn) theo quy ước riêng của mỗi Xướng và mỗi Phân Xướng.
- Các huynh trưởng đóng vai trò của những **Điều Hòa Viên (modérateur)** hoặc **Linh Hoạt Viên (anima-teur)** cho mỗi Xướng và Phân Xướng, tất một lời họ **chỉ huy mà không chỉ huy**.

III. HOẠT ĐỘNG:

Mỗi Xướng và Phân Xướng có **tuổi thọ lâu hay ngắn** tùy vào **tinh chất và nội dung của hoạt động** đã chọn.

Lấy ví dụ: 1 tháng nếu là học hỏi một đề tài giáo lý hay một môn thần học giáo dân (Phụng Vụ, Bí Tích, Huấn Giáo, Lịch sử Giáo Hội...); 2 tháng nếu là thực hành vi tình căn bản; 3 tháng nếu là chế tác các thủ công trại; 4 tháng nếu là làm các pa-nô minh họa Lời Chúa Chúa Nhật cho giáo xứ; hoặc lâu dài hơn nữa nếu là chơi sưu tập tem, lập các trưng mục hay ngân hàng (bài hát, trò chơi, băng reo, kịch ngắn, chứng từ đời sống, truyện kể cho Giáo Lý...)

Trong một Xướng hay Phân Xướng nên có ít là **một huynh trưởng làm cố vấn**, có chuyên môn sâu rộng và kỹ năng thành thạo liên quan đến nội dung hoạt động của Xướng hay Phân Xướng

Ngoài ra, phía các thành viên có **một trưởng** và **một phó** để điều hành theo một **quy ước** do toàn Xướng hay Phân Xướng đã soạn ra và biểu quyết cùng tuân thủ nghiêm minh (ngày giờ gặp nhau, đóng góp định kỳ và gây dựng quỹ chung, tinh thần làm việc...).

Mặt khác, cũng nên lập một **kế hoạch hoạt động ngắn hạn và dài hạn** với chương trình và sơ đồ chi tiết được vẽ bằng phương pháp PRAISE, trong đó để ra các dịp sơ kết, tổng kết, thuyết trình, triển lãm chung với các Phân Xướng bạn...

Nội dung hoạt động của Xướng và các Phân Xướng có thể được **nâng cấp** sau một thời gian đã thỏa thuận (ví dụ: từ chơi tem Việt Nam đến chơi tem các nước) hoặc **thay đổi sang một chuyên môn mới** cho đỡ nhàm chán sau khi đã khá thành thạo chuyên môn cũ (ví dụ: thực tập tháo ráp xe đạp chuyển sang nuôi cá kiếng).

PHƯƠNG PHÁP HOẠT ĐỘNG XƯỞNG (SYSTEME D'ATELIER)

I. DẪN NHẬP:

Các phương pháp năng động đã trình bày trong các bài khóa trước đây như Phương Pháp Lập Phiếu, Phương Pháp Động Não, Phương Pháp Nhóm Ong... vốn chỉ là những phương tiện hoặc hình thức đem đến hiệu quả năng động trong từng tình huống sinh hoạt nhất thời, đáp ứng những nhu cầu cấp bách nhưng ngắn hạn.

Ở đây, phương pháp **Hoạt Động Xưởng** lại là những phương pháp năng động ứng dụng dài lâu cho các nhóm bạn trẻ, nó giúp hình thành một nề nếp sinh hoạt và hoạt động nhịp nhàng hứng thú, để rồi tạo nên cái nền **truyền thống tinh thần sâu xa** cho cả nhóm cũng như một **tình thân gắn bó** giữa các thành viên với nhau.

II. ĐỊNH NGHĨA:

Phương pháp Hoạt Động Xưởng mượn khái niệm về các **phân xưởng hoặc xưởng (ateliers)** trực thuộc một **nhà máy (usine)** hoặc một công ty (**compagnie**) để giúp các huynh trưởng hình dung ra các cơ cấu điều hành **hướng dẫn hàng dọc** từ trên xuống cùng các **tương quan sinh hoạt hàng ngang** giữa các xưởng khác nhau.

Với đời sống một nhóm, qua phương pháp này, có thể đôi khi tạo ra được **ít nhiều của cải vật chất**, tuy nhiên sản phẩm chính yếu ở đây lại là các **giá trị quý về mặt tinh thần**.

Vậy, Hoạt Động Xưởng là phương pháp:

1. Khởi gợi những **ý hướng, những sở thích lành mạnh** riêng của từng bạn trẻ thành viên trong một Nhóm lớn,
2. Quy tụ họ thành **từng nhóm nhỏ** gọi là Xưởng, trong Xưởng lại có nhiều Phân Xưởng,

3. GIỚI THIỆU THÔNG TIN:

- Xưởng Ngôn Viên cần **diễn tả được mục đích, sự kiện, lý do hình thành chương trình**: bác ái từ thiện, giao lưu văn hóa, mừng Đại Lễ Vượt Qua, Giáng Sinh, tiệc cưới, mừng tân chức Linh Mục, bế giảng niên khóa Giáo Lý, Lửa Trại...
- Xưởng Ngôn Viên **trình bày vấn đề về tác phẩm**: thể loại nghệ thuật, hoàn cảnh ra đời, thời điểm, ý nghĩa lúc ra đời và hiện tại, được yêu thích thế nào, có tác dụng ra sao, đã đạt được giải thưởng gì...
- Xưởng Ngôn Viên **lược tóm đôi nét về tác giả**: cuộc đời và quá trình sáng tác, khuynh hướng nghệ thuật, cảm xúc khi viết tác phẩm...
- Xưởng Ngôn Viên **giới thiệu về diễn viên hay Nhóm diễn viên** đang hoặc sắp ra sân khấu: cuộc đời và quá trình hoạt động nghệ thuật, hiện đang được dư luận đánh giá thế nào. Cần chú ý đến mối liên hệ giữa diễn viên – tác giả – tác phẩm và quần chúng...
- Xưởng Ngôn Viên **làm thư giãn bầu khí**: kể một mẩu chuyện vui, phỏng vấn bỏ túi bằng những câu hỏi liên quan đến chủ đề, đến tiết mục vừa diễn hoặc sắp diễn với **diễn viên, tác giả, đạo diễn**, và với khán thính giả...
- Xưởng Ngôn Viên phải **có khả năng biến báo**, ứng xử duyên dáng, dí dỏm để xử lý các tình huống đột xuất, bất ứng xảy ra trên sân khấu như mất điện, mất âm thanh, diễn viên vấp chân hoặc chậm ra sân khấu...

III. TIÊU CHUẨN VÀ NĂNG LỰC CỦA XƯỞNG NGÔN VIÊN:

- Xưởng Ngôn Viên cần có **nhân dáng** đẹp, duyên dáng, ăn mặc lịch sự, đôi khi nhờ chiều cao hay thấp, vóc người mập hay gầy mà tạo thêm nét đặc thù lôi cuốn.
- Xưởng Ngôn Viên cần nhất là có **giọng nói** dễ nghe, truyền cảm, bắt micro, rõ, chuẩn, không bị đứt hay ngắt, không nói pha nhiều giọng địa phương...

- Xướng Ngôn Viên cần biết sử dụng **ngôn ngữ**, ít nhất là không dùng từ sai nghĩa, hàm hồ lệch ý, thừa hay thiếu từ, ngắt chữ, ngắt câu không chính xác...
- Xướng Ngôn Viên cần **nhạy cảm với tâm lý chung và yêu cầu của khán giả**, vốn dĩ là đối tượng chính của chương trình: muốn giải trí, thưởng thức, giao lưu, đón nhận một cảm xúc nào đó liên quan đến chủ đề...
- Xướng Ngôn Viên cần có **khả năng hiểu và phân tích được tác phẩm**: kiến thức tương đối vững, sâu rộng, nắm bắt được các thông tin và dư luận mới nhất liên quan đến tác giả và tác phẩm vừa diễn xong hoặc sắp diễn...
- Xướng Ngôn Viên cần có **khả năng thích ứng nhanh**, chính xác, thông minh, có óc hài hước, dí dỏm nhưng tế nhị và duyên dáng trong các tình huống đột ngột bất ứng, hóa giải mọi phức tạp thành ra đơn giản, tránh nói cương dài-dài-dại... có thể xúc phạm đến người khác.
- Xướng Ngôn Viên nếu có thêm được một số **kỹ năng phụ trợ** như: kể chuyện, làm bằng reo, hò bằng thơ lục bát, thổi harmonica, ca, múa, đóng kịch dạng tiểu phẩm, giả tiếng, nói lái... để có thể tung hứng với các diễn viên, pha trò, gây bầu khí chung mỗi khi xuất hiện trên sân khấu, nhưng chú ý đừng kéo dài lê thê.

IV. PHONG CÁCH VÀ TRANG PHỤC CỦA XƯỚNG NGÔN VIÊN:

1. CHƯƠNG TRÌNH VĂN NGHỆ:

Vì liên quan nhiều đến nghệ thuật, phong cách và ngôn ngữ của Xướng Ngôn Viên cần gợi lên được những hình tượng nghệ thuật, gây được xúc cảm nơi người thưởng thức, cũng có thể đôi khi pha chút dí dỏm để bầu khí được cởi mở thư giãn.

Trang phục nên lịch sự, tự nhiên, tránh không quá điệu hoặc quá nghiêm trọng cứng nhắc, gây ra sự thô thiển, lố bịch.

2. CHƯƠNG TRÌNH NGHI LỄ:

Trong các dịp cần bầu khí long trọng như: khai giảng, khánh thành, bế mạc, đại hội, ngày truyền thống, cử hành một buổi cầu nguyện (*célébration de la prière*), tổ chức lửa đặm đường, phát bằng tốt nghiệp...

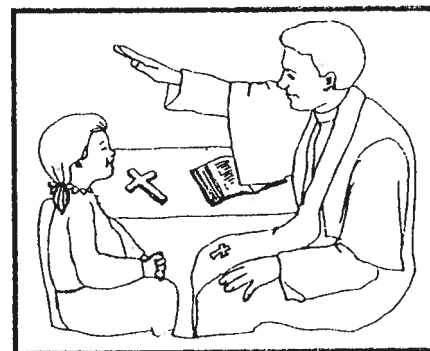
Hết thời gian ấn định, ban tổ chức đúc kết chung hoặc nếu muốn sinh động và lý thú hơn, cho mỗi Nhóm Ong thể hiện kết quả chia sẻ của mình bằng hình thức trò chơi Pa-nô Chạy (*Panneaux-Express*) hoặc Báo Chạy (*Press-Express*).

3. VĂN NGHỆ DÃ CHIẾN:

Nhân một dịp lễ, ban tổ chức soạn sẵn các phiếu phân công các công tác cần cho một buổi văn nghệ dã chiến (như trang trí sân khấu, âm thanh, ánh sáng, đội ngũ các speakers, hóa trang, đạo cụ...) và các tiết mục khác nhau (như hợp ca, bài hát có cử điệu tập thể, kịch chạy, báo người, trò chơi xen kẽ để thay đổi bầu khí thêm sinh động...).

Chia các Nhóm Ong với số lượng ứng với số phiếu đã đánh mã số thứ tự phụ trách trong chương trình văn nghệ. Mời đại diện mỗi nhóm lên rút phiếu. Về hợp nhóm của mình chuẩn bị hoặc tập dượt trong thời gian tối đa là 30 phút.

Sau đó, cứ thứ tự mã số ghi trên phiếu mà thực hiện toàn bộ chương trình từ đầu đến khi kết thúc.

III. CÁC ỨNG DỤNG KHÁC:

1. TÒA ÁN VƯỜN:

Phát các tờ phiếu trắng nhỏ. Một linh hoạt viên đứng ra kể cho tất cả mọi người nghe một câu truyện, trong đó tình tiết giữa các nhân vật đan xen lẫn nhau khá phức tạp và gay cấn (chú ý chọn tên các nhân vật không trùng với các ban trẻ có mặt trong cuộc chơi)

Câu truyện kết thúc bất ngờ, linh hoạt viên đề nghị mỗi người hãy chọn nhân vật mình ghét nhất (hoặc thích nhất) để ghi vào phiếu.

Sau 10 giây, buông bút, cầm phiếu trên tay đi tìm những ai cũng quan điểm với mình để lập thành các Nhóm Ong.

Với trò chơi này, số lượng người trong mỗi Nhóm Ong có thể không đồng đều, thậm chí có nhóm không có ai (vì có thể có một nhân vật nào đó trong câu truyện không bị ai ghét nhất hoặc thích nhất cả, trong trường hợp này, chính linh hoạt viên sẽ đại diện cho nhân vật này).

Mỗi nhóm Ong họp lại trong 5 phút để liệt kê ra hết các lý do tại sao mình ghét nhất hoặc tại sao thích nhất.

Sau đó, các Nhóm Ong sẽ ngồi hình bán cung trước một diễn đàn, luân phiên cử người ra làm công tố viên buộc tội hoặc làm luật sư biện hộ cho quan điểm của nhóm mình, mỗi lần nói chỉ được 30 giây tới 1 phút.

Ban tổ chức đề nghị một vị huynh trưởng lớn làm chánh án cầm cân nảy mực và một bồi thẩm đoàn để lượng định chung trong suốt thời gian mở phiên tòa cũng như sẽ nghị án khi kết thúc trò chơi.

2. HỘI THẢO BAY:

Ban tổ chức chuẩn bị trước một đề tài để chia sẻ hoặc thảo luận, phân tích đề tài thành nhiều mảng, nhiều gợi ý ứng với số lượng các Nhóm Ong cần chia (hoặc cứ mỗi gợi ý được gửi cho 2 hoặc 3 Nhóm Ong nếu có quá nhiều nhóm).

Các linh hoạt viên vốn đã nắm vững nội dung chung của toàn đề tài, cầm theo cẩm nang hướng dẫn câu gợi ý riêng, đến với từng đề tài tiến hành thảo luận chia sẻ.

Xướng Ngôn Viên cần có phong cách trang trọng, nghiêm túc và chính xác, nhưng vẫn mang dáng dấp nghệ thuật cao. Trang phục nên tế chỉnh, gọn gàng.

3. CHƯƠNG TRÌNH GIAO LƯU:

Trong các dịp giao lưu văn hóa, giới thiệu tài năng, tác phẩm, tác giả hoặc một nhân vật đặc biệt, Xướng Ngôn Viên cần có phong cách ngôn ngữ tự nhiên, lịch sự, pha chút dí dỏm, ngẫu hứng nhưng tối kỵ để lộ ra sự xếp đặt từ trước. Trang phục có thể tùy nghi, trẻ trung nhưng vẫn cần tế chỉnh.

4. CHƯƠNG TRÌNH HỘI THI:

Trong các dịp tổ chức đồ vui Giáo Lý tại giáo xứ, đồ vui để học tại trường học hoặc lên truyền hình như các chương trình Trò Chơi Liên Tỉnh SV 97 (đại học), Bảy Sắc Cầu Vồng (cấp 3), Kính Vạn Hoa (cấp 2), Khu Vườn Cổ Tích (mẫu giáo)...

Xướng Ngôn Viên cần có phong cách nghiêm minh, ngôn ngữ chính xác, dứt khoát mà vẫn lịch sự, có thể pha trò trong những trường hợp cần thiết. Trang phục tùy nghi, sao cho hợp với các đối tượng tham dự.

IV. VIẾT THUYẾT MINH:

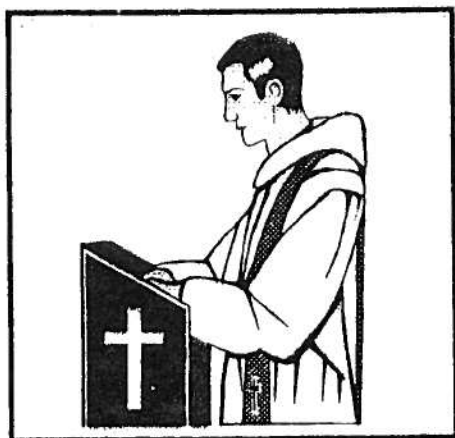
Trọng tâm là làm nổi bật chủ đề chương trình mà những người đứng ra tổ chức muốn gửi gắm. Mặt khác còn tùy vào tính chất chương trình như đã nêu ở phần trên để chọn phong cách nghệ thuật, khẩu ngữ, hành chánh hay khoa học cho thích hợp.

Do vậy, Xướng Ngôn Viên cần soạn văn tắt bản thuyết minh trên những tờ phiếu nhỏ có đánh số ký hiệu cho từng phần trọng tâm cần có độ nhấn, từng tiết mục theo thứ tự biểu diễn sao cho yêu cầu của chủ đề được thể hiện xuyên suốt toàn bộ chương trình, định hướng cảm xúc và thẩm mỹ của khán giả một cách nhẹ nhàng khéo léo.

Cũng có thể ứng biến ngẫu hứng, giới thiệu thêm một số thông tin bên lề mới nhất, kèm theo một vài ý, vài câu pha trò duyên dáng làm thu giãn bầu khí.

Trong trường hợp Xướng Ngôn Viên là một Linh Hoạt Viên Phụng Vụ hay một Chương Nghi trong một nghi lễ tôn giáo, cần soạn một bản hướng dẫn chi tiết: ý nghĩa chung của buổi lễ, ý nghĩa các bài đọc Lời

Chúa, các bài thánh ca, các lời nguyện cộng đoàn và các nghi thức trang trọng đặc biệt khác (như đón đoàn chủ tế, rước kiệu hành hương, xông hương, rảy nước phép, lắc chuông, tắt đèn, thắp nến, đặt tay trao sứ vụ, các tân chức phủ phục, các em học sinh Giáo Lý lên tuyên tin hoặc nhận bí tích...) cần ghi rõ lời mời cộng đoàn tiến lên theo hàng, đứng, ngồi hay quỳ xuống...

- Cuối cùng **tổng hợp** thành kết quả chung.

Tất cả đều nhằm đạt hiệu quả năng động theo công thức dưới đây, trong đó, hệ số năng động tùy thuộc cách tiến hành của mỗi Linh Hoạt Miền; tại mỗi nhóm cũng như cách phối hợp các nhóm của ban tổ chức

Nội dung
Hiệu quả năng động = Hệ số năng động X Số Nhóm -----
Thời gian

III. TIẾN HÀNH:

- Hợp chung các Nhóm Ông dự buổi đức kết. Ban tổ chức ước định tương đối tổng số bạn trẻ tham gia để chia thành nhiều nhóm, mỗi nhóm khoảng trên dưới 12 người (cách chia ngẫu nhiên hoặc theo vùng, theo ngôn ngữ, theo độ tuổi, theo ngành nghề...) Mỗi nhóm nhận các phiếu có màu và ký hiệu theo thứ tự nhóm để từng bạn điền tên họ mình rồi cài lên ngực áo bên trái.
- Ban tổ chức chia cho mỗi Nhóm Ông một góc sinh hoạt không quá gần cũng không quá xa các nhóm khác. Mỗi nhóm có một linh hoạt viên cầm theo một cầm nang hướng dẫn riêng của ban tổ chức để biết nội dung phải tiến hành.
- Sau ít phút gây bầu khí (warming-up), linh hoạt viên sẽ điều hòa Nhóm Ông của mình với các phương pháp năng động khác nhau tùy đối tượng, tùy đề tài, tùy sở trường riêng mình, thường là dùng Phương Pháp Lập Phiếu và Động Não, tận dụng tối đa thời gian ban tổ chức đã ấn định chung, khoảng 30 phút đến 1 giờ.
- Nội dung trao đổi của các thành viên trong Nhóm được linh hoạt viên ghi lại vẫn tắt nhưng đầy đủ và chính xác, có hệ thống rõ ràng, gạch đậm các điểm độc đáo được nhấn mạnh khi chia sẻ.
- Hết thời gian trao đổi, ban tổ chức thu lại các bản ghi nhận của mỗi Nhóm Ông, đem về tổng hợp trong thời gian không quá 20 phút. Trong khi đó, linh hoạt viên tiếp tục sinh hoạt vui tạo tình thân trong nhóm mình cho tới khi có hiệu lệnh lập.

PHƯƠNG PHÁP NHÓM ONG (BUZZ-GROUP)

I. DẪN NHẬP:

Với một số lượng bạn trẻ từ rất nhiều nơi quy tụ về, đông từ 300 người trở lên, có khi lên tới con số 3.000, 30.000, 300.000 hoặc hơn nữa (Hội Bạn Hướng Đạo Thế Giới, Ngày Quốc Tế Giới Trẻ, Đại Hội Thiếu Nhi Thánh Thể...), nếu không chuẩn bị trước kỹ lưỡng, ban tổ chức dễ dậm ra lũng lụng vụng về, không biết xoay trở ra sao để cơ hội giao lưu và thời gian họp mặt không bị trôi qua một cách nhạt nhẽo và vô ích.

Phương pháp tạo lập các Nhóm Ong là một trong các cách thức đáp ứng được nhu cầu quan trọng này.

II. ĐỊNH NGHĨA:

Có thể nói Phương Pháp Lập Phiếu (Fichier) và Phương Pháp Bùng Nổ (Brain-storming) là hai phương tiện dùng để đạt hiệu quả năng động trong 1 nhóm, còn Phương Pháp Nhóm Ong lại chính là dạng tổ chức các nhóm nhỏ (**petit-groupe**) để vận dụng hai phương pháp trên khi sinh hoạt từng nhóm.

Như đã nói, khi số lượng người tham dự quá đông, cần phải tạo ra hàng loạt các nhóm nhỏ để cùng sinh hoạt một trò chơi, hoặc cùng thảo luận một đề tài, cùng bàn bạc một công trình, cùng bắt tay vào một việc chung.

Tiếng chuyên môn gọi các nhóm này là các **Buzz-group** để diễn tả bầu khí chung sôi nổi y như các đàn ong (**group**) xuất phát từ cùng một tổ ong và vờ vờ ra bay vù vù (**buzz**) khắp khu rừng rộng lớn để găng sức tìm kiếm và thu nhặt phấn hoa các loại rồi đem về nhanh chóng tinh chế thành mật ong hữu ích của toàn tổ.

Vậy Phương Pháp Nhóm Ong được định nghĩa là cách thức:

- Chia nhóm lớn thành ra **các nhóm nhỏ**,
- Thu nhặt được trong **thời gian tối thiểu** một số lượng dư **kiện tối đa** mỗi nhóm có thể đưa ra.

KỸ NĂNG TẬP MỘT BÀI HÁT SINH HOẠT

I. BÀI HÁT TRONG SINH HOẠT:

Trong các dịp sinh hoạt tập thể, đặc biệt là với các em thiếu nhi và các bạn trẻ, một bài hát ngắn có ít là ba hiệu quả:

- **Gây dựng bầu khí:** Nhanh chóng tạo được bầu khí vui tươi cho tập thể tham dự không phân biệt nam nữ, chênh lệch tuổi tác, xóa nhòa mọi e dè ngại ngùng hay bàng quan khép kín, vốn là thứ tâm lý bị "đóng băng" gây khó khăn cho Linh Hoạt Viên trong sinh hoạt.
- **Chuyển tải ý nghĩa:** Dễ dàng chở chuyên những ý nghĩa chủ đề chung của chương trình sinh hoạt, một bài học giáo dục nhân bản trong xã hội hoặc một đề tài tôn giáo, mà cứ bình thường Linh Hoạt Viên rất khó trình bày bằng lời nói cho lôi cuốn và hấp dẫn được.
- **Hỗ trợ giảng dạy:** Đặc biệt trong sinh hoạt Giáo Lý, đây là một trong các phương tiện sư phạm huấn giáo đạt hiệu năng sinh động nhất và cao nhất, giúp cho các Giáo Lý Viên có thể dẫn nhập, minh họa và củng cố cho đề tài Giáo Lý, cho sứ điệp Tin Mừng khi đứng lớp Giáo Lý.

II. CHỌN BÀI HÁT SINH HOẠT:

Khi chuẩn bị cho một chương trình sinh hoạt, Linh Hoạt Viên nên chọn sẵn một số Bài Hát Sinh Hoạt với các tiêu chuẩn:

- **Phù hợp với chủ đề:** Bài Hát Sinh Hoạt giới thiệu được một phần hoặc toàn bộ chủ đề của chương trình, thường là một bài ngắn, giai điệu vui tươi phấn khởi, tiết tấu rõ, đơn giản, có cử điệu sinh động, đệm được bằng đàn guitare. Nếu là bài hát Giáo Lý thì tóm gọn được nội dung Giáo Lý hoặc sát với lời Kinh Thánh.

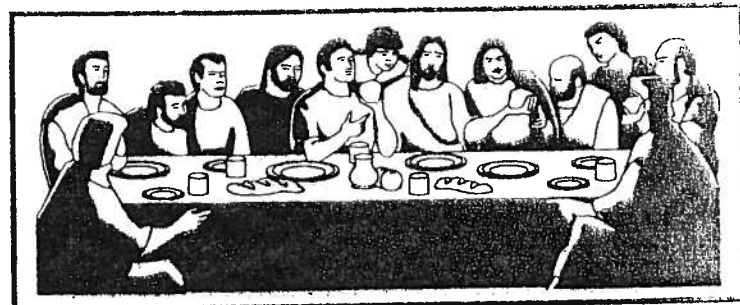
- **Phù hợp với đối tượng:** Bài Hát Sinh Hoạt cần có nội dung hợp với tâm lý từng lứa tuổi, với từng giới tham dự. Ngoài ra, cần nhớ nguyên tắc tỷ lệ nghịch giữa khối lượng người tham dự với tầm cỡ của bài hát: càng đông thì lại càng đơn giản.
- **Phù hợp với khung cảnh:** Bài Hát Sinh Hoạt cần hợp với khung cảnh gặp gỡ ở hội trường, tại đám tiệc, trong phòng sinh hoạt, ngoài sân chơi, giữa thiên nhiên, trong Nhà Thờ (nếu được phép) hoặc ở lớp Giáo Lý. Lại có các loại sáng tác riêng để mở đầu làm quen, kết thúc chia tay hoặc kèm theo trò chơi, để thưởng-phạt.
- **Phù hợp với khả năng bản thân:** Cần nhớ là Bài Hát Sinh Hoạt được chọn còn phải quen thuộc thông thạo và vừa sức đối với bản thân Linh Hoạt Viên. Hãy hát được một bài hát có thể tới mức thuộc nằm lòng trước khi tập lại cho mọi người.

III. CÁCH THỨC TẬP HÁT SINH HOẠT:

Có nhiều cách thức khác nhau, nên uyển chuyển thay đổi cho phù hợp với từng loại bài, với từng tình huống và đối tượng tham dự, có thể chọn một trong những cách dưới đây hoặc phối hợp chung cho thêm phần sinh động:

1. Hát trước toàn bài 2, 3 lần cho tập thể nghe quen tai nhạc, lời và nhịp điệu, sau đó lần lượt tập lại từng câu (mỗi câu thường chỉ có 4 trường canh).
2. Hát mẫu từng câu ngắn rồi mời tập thể lập lại ngay, lại qua câu kế tiếp cho tới hết bài (loại bài chỉ có 4 câu nhạc, nhịp 2/4, có thể dùng cho 2 bè hát lách với nhau).
3. Vừa hát mẫu vừa minh họa bằng cử điệu, sau đó tập lại cả bài, mời tập thể cùng hát theo từng cử điệu đã gợi ý (mỗi câu thường diễn tả bằng 1, 2 cử điệu đơn giản).
4. Vừa hát mẫu vừa dẫn dắt bằng câu chuyện hoặc cắt nghĩa từng chữ từng câu một cách lý thú và sinh động (loại bài có tính tự sự, thường dành cho thiếu nhi).
5. Chép trọn cả bài lên bảng, sau khi tập thể hát đã tương đối vững, xóa dần một số chữ hoặc từng câu cho đến khi sạch bảng là đã thuộc lòng bài hát (loại bài cực ngắn, nhiều đoạn lặp lại).

- Những thiếu sót thường gặp trong một kỳ Trại Bay hoặc một chuyến đi phục vụ từ thiện xa...
- Những đức tính cần nhất của một giáo lý viên, cho tình bạn, cho tình yêu, cho một ca viên trong ca đoàn...
- Các nhân vật trong Kinh Thánh Tân Ước, các thánh nam hay nữ, các dòng tu nam hay nữ tại Việt Nam...

- e) Trò chơi sinh hoạt vừa xong, nhờ các dữ kiện vừa tổng hợp, Linh Hoạt Viên sẽ đúc kết và lượng giá chung vấn đề cần động não đã nêu từ đầu.

IV. NHẬN XÉT:

Tóm lại, đây là một trò chơi cho mọi lứa tuổi, nhằm liệt kê tối đa các dữ kiện có thể động não trong một Nhóm, tiến hành thật sinh động trong phòng (in door) hoặc có thể ở cả ngoài trời (out door).

Khi Nhóm đã quen chơi động não nhiều vấn đề đơn giản và vui nhộn khác nhau, có thể ứng dụng sâu xa hơn vào việc thu nhặt các dữ kiện cho một vấn đề học hỏi nghiêm chỉnh ngay trong một lớp học, hoặc cho một vấn đề cần chia sẻ thảo luận vòng tròn.

Ngoài ra, Phương Pháp Động Não rất cần thiết khi muốn thiết kế một chương trình, một kế hoạch chi tiết, để sau đó có thể thực hiện một sơ đồ lớn bằng phương pháp PRAISE.

V. THỰC TẬP:

Xin đơn cử một số ví dụ có thể tổ chức động não theo cách thức **Điều động gián tiếp bằng phiếu**, như sau:

- Nêu chi tiết diễn tiến của Thánh lễ trong 4 phần: Phụng vụ Tập Hợp (Liturgie du rassemblement), Phụng vụ Lời Chúa (Liturgie de la Parole), Phụng vụ Tạ Ơn (Liturgie de la fraction du pain) và Phụng vụ Sai Đi (Liturgie du renvoi).
- Nêu những hành trang cần thiết của một giáo lý viên theo 5 mặt: Tâm linh, Nhân bản, Kiến thức, Phương pháp và Kỹ Năng.
- Nêu thành phần của ban tổ chức Trại Hợp Bạn trong 5 khâu: Đối nội, Đối ngoại, Hậu cần, Sinh hoạt, An Sinh.

Xin đơn cử một số vấn đề có thể động não theo cách thức **Điều động trực tiếp bằng lời nói**, như sau:

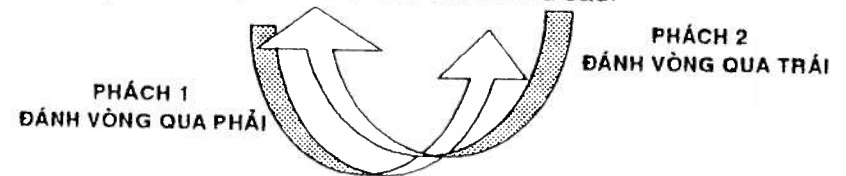
- Chương trình diễn tiến chi tiết của một kỳ trại 36 tiếng hoặc một chuyến đi pique-nique...
- Những dụng cụ và hành trang cho cá nhân cũng như cho tập thể cần cho một kỳ trại 12 tiếng, hoặc một chuyến đi tỉnh tâm ngắn hoặc dài ngày...

6. Sau khi tập hát đã tương đối vững, có thể cho chia phe hát đuổi, hát chống lên nhau mà vẫn khớp về hòa âm, hài thanh và tiết tấu nhịp điệu (loại bài sáng tác đặc biệt gọi là canon).

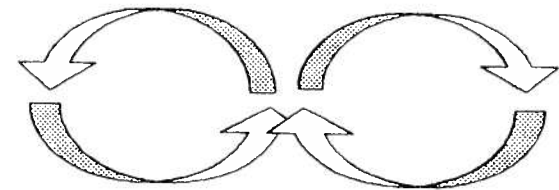
V. CÁCH THỨC GIỮ NHỊP:

Linh Hoạt Viên không hẳn phải có trình độ nhạc lý xướng âm ngang với một ca sĩ, ca trưởng hay nhạc sĩ sáng tác, nhưng chỉ cần nắm vững cao độ của giai điệu (mélodie) và nhất là tự tin, làm chủ được nhịp điệu (rythme) bằng cách vừa hát vừa giữ nhịp cho tập thể. Dưới đây là mấy cách thức:

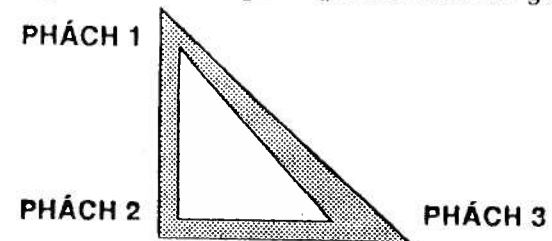
- Có thể giữ nhịp cho tập thể được rập ràng bằng cách vỗ tay, đơn giản là vỗ theo phách mạnh, phức tạp hơn là vỗ theo nhịp điệu, đếm to 2, 3 cho khởi tấu.
- Nếu là nhịp 2/4 hoặc nhịp 4/4. Có thể giữ nhịp bài hát bằng cách đánh tay xuống ở **phách 1** ↓ rồi đánh tay lên ở **phách 2** ↑ như mô hình chữ U như sau:

- Ngoài ra, nhịp 6/8, nhịp 2/4 và 4/4 còn có thể đánh theo dạng đường vòng hình số 8 nằm ngang.

- Nếu là nhịp 3/4 và 3/8 thì giữ nhịp theo hình tam giác vuông

Bài 3

KỸ NĂNG SÁNG TÁC CỬ ĐIỆU MỘT BÀI HÁT SINH HOẠT

I. PHÂN LOẠI VÀ NHẬN ĐỊNH:

- **Loại bài hát suông:** Trong một số nghi thức như: câu chuyện dưới cờ, câu chuyện tàn lửa ở đất trại, tinh tâm cầu nguyện của giới trẻ, để giữ bầu khí thiêng liêng và một khoảnh khắc tinh lặng nội tâm, Linh Hoạt Viên yêu cầu mọi người đứng nghiêm trang, hướng dẫn vài lời đưa vào chủ đề, mời hát chậm rãi, vừa đủ nghe, không vỗ tay, không làm động tác hay cử điệu.

Ví dụ: Anh em chúng ta chung một đường lên...

Gập gối Đức Ki-tô biến đổi cuộc đời mình...

- **Bài hát có vỗ tay:** Trong sinh hoạt, để gây bầu khí vui tươi nhộn nhịp, Linh Hoạt Viên có thể đề nghị vỗ tay theo nhịp hoặc theo tiết tấu của bài hát, vỗ toàn bài hay chỉ vỗ cuối câu, hoặc chỉ vỗ một số từ nào đó trong câu thay vì hát thành lời.

Ví dụ: Tang tang tang tinh tang tính, ta ca ta hát vang lên...

Vỗ tay, vỗ tay, cùng nhau hát mà vui cười...

- **Bài hát có động tác:** Trong sinh hoạt, Linh Hoạt Viên có thể sử dụng các động tác đơn giản, dứt khoát, kèm theo từng câu của Bài Hát Sinh Hoạt, thường là 4 động tác (nếu là nhịp 2/4 và 4/4) hoặc 3 động tác (nếu là nhịp 3/4) cứ lập đi lập lại, ăn với các phách mạnh và nhẹ của câu nhạc. Loại bài hát này có tác dụng gây bầu khí sôi nổi, giúp thư giãn, tỉnh ngủ khi ngồi đã lâu.

Ví dụ: Lu lu lá lù, lù lá lu là lu la lế...

Ta hát to hát nhỏ nhỏ nho...

- **Bài hát có vũ điệu:** Loại bài dùng làm các tiết mục trình diễn của một Nhóm, một Đội, hay một toán bạn trẻ trên các sân khấu bỏ túi, văn nghệ quần chúng, hoặc trong các dịp đốt lửa trại. Vì

một bạn được mời làm thư ký chung phải nhanh nhẹn, tháo vát, và thêm một bạn được nhờ tổng hợp cũng phải nhạy bén, chính xác.

Bầu khí tiến hành sẽ sôi động hơn cách điều động bằng phiếu đã nêu ở trên, bởi các thành viên trong Nhóm được kích thích tranh đua với nhau để động não liên tục, do đó thời gian sử dụng sẽ ở mức tối thiểu mà vẫn đạt hiệu quả rất cao.

Tiến trình động não diễn ra như sau:

- Linh Hoạt Viên giải thích ngắn gọn, rõ ràng về cách thức động não cho mọi thành viên trong vòng tròn Nhóm gồm các bước:
 - Lần lượt từng người nêu một dự kiện liên quan đến vấn đề động não, mỗi dự kiện chỉ nêu bằng 1 hoặc 2 chữ mà thôi. Người sau không được nêu trùng lại dự kiện đã nêu rồi.
 - Quá 3 giây chờ đợi, người tới phiên mà không nêu được dự kiện thì Linh Hoạt Viên mời người kế tiếp trong vòng. Ai chưa nêu được dự kiện nào sẽ phải trả nợ ở vòng sau.
 - Mỗi người đều có quyền nêu thêm dự kiện mới khi tới phiên mình ở vòng thứ hai và thứ ba. Ngược lại, ai đã nêu được ở một vòng, có thể được cho qua nếu không tìm được thêm dự kiện mới ở vòng xoay sau. Nếu đã xoay đến vòng động não thứ ba mà không ai bị mắc nợ thì động não có thể chấm dứt.
- Sau khi đã hướng dẫn cách động não, Linh Hoạt Viên cho hiệu lệnh bắt đầu, cố gắng tạo bầu khí sôi nổi như trong một trò chơi thi đua.
- Người thư ký nhanh tay ghi nhận các dự kiện mọi người nêu vào một tờ giấy mà không cần sắp xếp ngay thành các hạng mục hay thứ tự gì cả.
- Khi động não chấm dứt, Linh Hoạt Viên cho một trò chơi nhẹ để Nhóm thư giãn trong 5 phút, trong lúc người tổng hợp sẽ cùng người thư ký hệ thống các dự kiện vừa thu nhận thành bảng kết quả có chia các hạng mục hoặc có thứ tự trên giấy, hoặc hay nhất là trên bảng treo trong phòng.

III. TIẾN HÀNH:

Nội dung phương pháp đòi hỏi 2 yếu tố cần và đủ:

- **Yếu tố cần:** Các thành viên sẽ phân tích vấn đề càng nhiều chi tiết, góp lại càng nhiều dữ kiện, càng đạt hiệu quả cao.
- **Yếu tố đủ:** Linh Hoạt Viên phải tổng hợp vấn đề lại thành hệ thống gồm các mảng, các khối dữ kiện có tương quan liên hệ với nhau.

Có thể tiến hành theo hai cách: **Điều động gián tiếp bằng phiếu** và **điều động trực tiếp bằng lời nói**, mỗi cái đều có mặt mạnh của nó.

1. ĐIỀU ĐỘNG GIÁN TIẾP BẰNG PHIẾU:

Cách này vận dụng đến Phương Pháp Lập Phiếu và Phương Pháp Nhóm Ong để thu nhặt được nhiều dữ kiện với thời gian tối thiểu, Linh Hoạt Viên để tổng hợp và lưu trữ các tờ phiếu làm tài liệu.

Nhưng chỗ yếu của phương pháp này là: các dữ kiện nêu lên dễ bị trùng hợp nhau, khi tiến hành thì bầu khí ít sôi động vì thiếu sự tranh đua giữa các thành viên.

Tiến trình **động não** diễn ra như sau:

- a) Chia Nhóm ra thành nhiều Toán ứng với số mảng vấn đề của chủ đề nêu ra.
- b) Phát cho mỗi Toán các xấp phiếu với mẫu khác nhau ứng với từng mảng vấn đề.
- c) Đề nghị trong 3 đến 5 phút tùy nội dung, mỗi người động não để liệt kê tối đa những dữ kiện mình tìm ra cho vấn đề đã nêu.
- d) Hết thời gian, mỗi Toán thu phiếu giao cho một thư ký tổng hợp và hệ thống lại, cùng với các thư ký các Toán kia dán tạm các tờ phiếu lên bảng theo từng cột của từng vấn đề. Trong lúc đó, Linh Hoạt Viên cho một trò chơi để thư giãn.
- e) Sinh hoạt xong, Linh Hoạt Viên đúc kết toàn bộ chủ đề trên bảng, lượng giá thành quả động não.

2. ĐIỀU ĐỘNG TRỰC TIẾP BẰNG LỜI NÓI:

Cách thức này đòi hỏi phải có 3 người cùng tổ chức và phối hợp với nhau, gồm có: Linh Hoạt Viên phải tỏ ra sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn,

mang nhiều tính nghệ thuật nên cần phải được tập luyện nhuần nhuyễn, đạt mức độ tương đối khá về nghệ thuật.

Ví dụ: Anh em ta về cùng nhau ta quay quần...
Tình bằng có cái trống cơm...

- **Bài hát có cử điệu:** Loại Bài Hát Sinh Hoạt đặc biệt này cho tới nay vẫn còn ít được sử dụng. Thật ra, dạng này rất dễ sáng tác, dễ lồng các cử điệu vào, lại dễ tập cho cả tập thể đứng vòng tròn hoặc ngồi hoặc đứng ngay trong lớp học. Mọi lứa tuổi đều có thể tham gia một cách hứng thú, sinh động, gây ấn tượng sâu xa nhờ ý nghĩa của lời hát được minh họa bằng các cử điệu đơn sơ gần gũi với đời sống thường nhật.

Ví dụ: Người khôn xây trên đá ngời nhà...
Chiều nay em đi câu cá...
Có năm người ở Ô Không May...
Thà rằng đốt lên ngọn lửa cháy...

II. ĐỊNH NGHĨA BÀI HÁT CÓ CỬ ĐIỀU:

- **Cử chỉ:** Cách làm, cách minh họa, cách biểu diễn một sự vật, một sự việc hay một ý tưởng trừu tượng bằng bàn tay.
- **Dáng điệu:** Về bề ngoài của khuôn mặt, của toàn thân mình ăn khớp với nhịp độ của công việc, của âm nhạc.
- Vậy, **Bài Hát có Cử Điệu** chính là một dạng bài hát ngắn có kèm theo các cử chỉ và dáng điệu đơn giản rõ nét, để diễn tả tối đa nội dung của từng câu, từng ý trong bài hát.

III. GIÁ TRỊ CỦA CỬ ĐIỀU:

Các cử điệu mang tính cách tế nhị, kín đáo, lại vừa phong phú về mặt biểu hiện cảm xúc của người Đông Phương (Ấn-Độ, Trung-Hoa, Nhật-Bản, Đại-Hàn, Việt-Nam...) thì các cử điệu, đầu không dùng đến lời nói, vẫn có thể diễn đạt nhiều ý tứ sâu sắc.

Thậm chí, các cử điệu còn được ứng dụng một cách tự nhiên trong việc **giáo dục nhân bản và tâm linh** không chỉ đối với trẻ em mà cho cả người lớn trong các mối tương quan với **chính mình**, với **tha nhân**, với **thiên nhiên** và với **Thượng Đế**. Cử điệu diễn tả lòng tri ân, sự kính trọng, **quan niệm sống bác ái, vui tươi lạc quan**... Cử điệu

giúp bày tỏ những tính cách và ước nguyện kín ẩn của nội tâm như **vâng phục, khiêm tốn, hồn nhiên trong sáng...**

Với tín ngưỡng, cử điệu có thể thay cho một lời tuyên xưng về các nhân đức như **xác tín, phó thác, yêu mến...**

IV. CHUẨN BỊ CHO MỘT BÀI HÁT CÓ CỬ ĐIỆU:

Để đạt được thành công, Linh Hoạt Viên cần ý thức về bầu khí, về khung cảnh, về đối tượng tham gia, về mục tiêu nhằm tới để chuẩn bị cho xứng hợp. Cần chú ý các yếu tố sau đây:

- **Về Bài Hát Sinh Hoạt:** nên sáng tác hoặc chọn các bài hát ngắn, cân phương, 4 hoặc 8 câu, có âm vận, có ý tứ đơn giản dễ thương, trải ra trong 16 trường canh, theo nhịp 2/4 tươi tắn khỏe mạnh hoặc nhịp 3/4 duyên dáng nhẹ nhàng.
- **Về cử điệu kèm theo:** mỗi câu hát chỉ nên chọn mình họa bằng 1 hoặc 2 cử điệu đơn giản, nhịp ăn khớp với tiết tấu nhạc, thường sử dụng các ngón tay, bàn tay, cánh tay, phối hợp với động tác chân và sự di chuyển thân mình, đồng thời hài hòa với ánh mắt và nét mặt.
- **Về tập thể tham dự:** nên chọn hình thức vòng tròn cho sinh hoạt ngoài trời, bán cung nếu nhắm đến một nghi thức như cầu nguyện, tĩnh tâm, cũng đôi khi phải ứng biến ngay trong lớp học.
- **Về Linh Hoạt Viên:** nên hát mẫu kèm theo cử điệu mẫu một cách chậm rãi rõ ràng, tập cho tập thể, sau đó làm nháp và chính thức. Có thể cho điểm số 1-2 nếu cần có các cặp làm cử điệu đối xứng. Có thể giới thiệu ý nghĩa bài hát trước hoặc sau khi đã cùng làm.

V. DIỄN XUẤT CÁC CỬ ĐIỆU:

Linh Hoạt Viên đòi hỏi có nhiều sáng kiến, biến báo và có tâm hồn sâu sắc, giàu cảm xúc, nên có thể dễ dàng chọn, sáng tác và thể hiện các cử điệu cho đúng ý nghĩa, cân đối, duyên dáng, đạt mức nghệ thuật tối thiểu: Dưới đây là một số nguyên tắc cần lưu ý về các cử điệu:

- **Thống nhất đầu-cuối:** nhanh hay chậm, dí dỏm hay trang trọng, sôi nổi hay dịu dàng, sao cho thích hợp với nội dung và tính cách của bài hát, tuy vậy đôi khi vẫn có thể thay đổi nhịp độ và tiết điệu để gây ấn tượng, đồng thời kết hợp các tiếng hò, tiếng hò, tiếng gọi, băng reo để tạo bầu khí sinh động.

Bài 9

PHƯƠNG PHÁP ĐỘNG NÃO (BRAIN STORMING)

I. DẪN NHẬP:

Các thành viên trong một Nhóm thường quen thụ động, i lại với người lãnh đạo, không muốn phải suy nghĩ để cùng phác họa những kế hoạch, chương trình chung.

Do vậy, đến khi triển khai, hiệu quả không cao. Phương Pháp Động Não sẽ giúp khắc phục khuyết điểm này khi **kích thích mọi người tham gia suy nghĩ, đóng góp kinh nghiệm và sáng kiến cho công việc chung.** Vì thế, tiếng chuyên môn gọi phương pháp này là Brain Storming diễn tả tiến trình giống như một cơn bão (storm) lay động nhanh và mãnh liệt mọi khả năng vận động làm việc của **bộ não (brain)**.

Nên tiến hành phương pháp này phối hợp cho một Nhóm 10 tới 30 người để cùng bàn thảo, hoạch định và tổ chức một công việc hoặc suy nghĩ, học hỏi một chủ đề. Khi tiến hành, cần phối hợp khéo léo và thành thạo với các Phương Pháp Lập Phiếu (Fichier), Nhóm Ong (Buzz-Group) để đạt hiệu quả cao nhất.

II. ĐỊNH NGHĨA:

Phương Pháp Động Não được định nghĩa là cách thức:

- Vận dụng **kinh nghiệm và sáng kiến** mỗi người,
- Trong **thời gian tối thiểu** tùy vấn đề đưa ra,
- Để có được **tối đa những dữ kiện tốt nhất.**

Tất cả nhằm đạt được hiệu quả theo công thức dưới đây, trong đó, **hệ số năng động** là cách tổ chức sinh động của người Linh Hoạt Viên cũng như sự hưởng ứng nhiệt tình của tập thể.

$$\text{Hiệu quả năng động} = \text{Hệ số năng động} \times \frac{\text{Dữ kiện thu nhận}}{\text{Thời gian tiến hành}}$$

Chúc các bạn thành công, đồng thời cảm nghiệm sâu xa về lời mời gọi "HÃY PHỤC VỤ THA NHÂN" của Chúa đối với mỗi người chúng ta.

PHIẾU ĐIỂN KỊCH CHO TỔ 3

Tổ của các bạn có đúng 20 phút để họp bàn, phân vai, tập dượt và chuẩn bị diễn một vở kịch trong 10 phút.

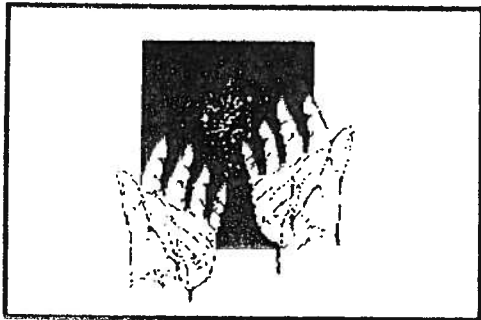
Chủ đề vở kịch là "HÃY YÊU THƯƠNG NHAU", dựa theo Tin Mừng Lc 10, 30 - 35. Cần diễn tả được sự khác biệt giữa thái độ thờ ơ của những người đạo đức giả và thái độ yêu thương quan tâm đối với tha nhân của người tốt lành, sống theo Lời Chúa dạy.

Nên mở Kinh Thánh, đọc chung với nhau thật kỹ để không bỏ sót chi tiết quý giá nào. Các vai chính, phụ chia ra như sau:

- Người bộ hành đi Giê-ri-khô
- Bọn cướp
- Thấy tư tế
- Thấy Lê-vi
- Người Sa-ma-ri tốt lành
- Người chủ quán.

Các vai chỉ cần ứng biến, dùng các đồ có sẵn để hóa trang. Nếu hóa trang thành người hiện tại của thế kỷ 20 càng hay, càng gần gũi với đời sống hôm nay.

Chúc các bạn thành công, đồng thời cảm nghiệm sâu xa về lời mời gọi "HÃY YÊU THƯƠNG NHAU" của Chúa đối với mỗi người chúng ta.

- **Thứ tự trái-phải:** tay trái thường làm trước tay phải, chân trái cũng bước trước chân phải, do vậy thân mình cũng quay sang trái trước rồi quay sang phải sau.
- **Đối xứng trước-sau:** cử điệu thường sẽ được đưa lên rồi lại đưa xuống đưa sang trái rồi lại đưa sang phải, vươn tới trước rồi lại thu về phía mình, mở rộng ra ngoài rồi lại kéo vào trong.

Với 3 yếu tố căn bản nêu trên, các cử điệu cần phải liên lạc, không đứt quãng đột ngột, tất cả làm thành một chu kỳ diễn diễn hài hòa, đẹp mắt mà lại có ý nghĩa.

VI. HIỆU QUẢ CỦA BÀI HÁT CÓ CỬ ĐIỆU:

Bài hát có cử điệu thường được các Linh Hoạt Viên vận dụng nhằm các mục đích như sau:

- **Xáo trộn vị trí:** một số bài có cử điệu sẽ khéo léo xáo trộn chỗ của mỗi người trong vòng tròn một cách tự nhiên, không gượng ép, tránh được việc cụm lại thành các Nhóm nam-nữ riêng rẽ.
- **Gây dựng bầu khí:** bài hát có cử điệu luôn tạo được sự vui tươi linh hoạt, làm nên tâm tình hiệp nhất trong tập thể, xóa nhòa mọi cách biệt tuổi tác, phái tính, trình độ và tâm lý bỡ ngỡ hoặc khép kín trong các dịp họp mặt, lửa trại, sinh hoạt vòng tròn ngoài trời...
- **Góp phần giáo dục:** bài hát có cử điệu chuyển tải được các nội dung giáo dục hướng thượng và vị tha một cách nhẹ nhàng mà lại thấm thía, tránh được kiểu nói nặng về huấn đức khô khan.
- **Minh họa sứ điệp:** bài hát có cử điệu trong Giáo Lý thường là các bài ca ý lực, diễn ý các câu Lời Chúa, diễn tả cách đơn giản các mệnh đề tín lý và luân lý, có thể dùng trong sinh hoạt hoặc cầu nguyện ở đầu, ở giữa hay ở cuối tiết dạy Giáo Lý.

Bài 4

KỸ NĂNG SÁNG TÁC VÀ HÒ VỚI THƠ LỤC BÁT

I. DẪN NHẬP:

Hò là một loại hình sinh hoạt rất đặc thù của người Việt Nam, hết sức gần gũi, đơn sơ và phổ biến nhưng lại **đầy tính văn hóa và nghệ thuật**.

Trong sinh hoạt tập thể, một đôi câu thơ lục bát, một vài câu hò hụi, khi được một người khởi xướng, sẽ nhanh chóng **gây bầu khí vui tươi, sôi động, lôi cuốn mọi người hưởng ứng tham gia** mà không cần đến bất cứ một phương tiện hỗ trợ nào. Đối với Linh Hoạt Viên, hay nhất là có thể tự sáng tác thật nhanh các câu thơ lục bát rồi hò lên, đáp ứng kịp tính thời sự nóng hổi của hoàn cảnh, con người và biến cố đang diễn ra.

Do vậy, ngoài việc thực hành một số **công thức hò**, Linh Hoạt Viên cũng cần nắm chắc **luật bằng trắc và gieo vận để sáng tác thơ lục bát**, vừa hay vừa đúng thì mới đạt mức độ nghệ thuật.

II. LUẬT THƠ LỤC BÁT:

Các sách giáo khoa môn Tiếng Việt của cấp học phổ thông xưa nay đều có bài dạy cách làm thơ lục bát một cách có hệ thống khoa học. Ở đây, chỉ xin đơn cử một công thức tuy đã khá xưa nhưng vẫn đặc dụng, được phổ vào trong chính đoạn thơ lục bát, vừa dễ nhớ lại vừa dễ thuộc:

Bằng hai, sáu, tám, trắc tư,
Phải lo giữ trọn kỳ dư mặc tình.
Bằng không giữ trọn cho mình,
Hai trắc, bốn bình, thế lại cũng xuôi.
Tám trên, sáu dưới hòa đôi,
Sáu còn hòa sáu chẳng lui vận nào.

Về luật bằng trắc trong thơ lục bát, bài thơ công thức nêu trên đưa ra 2 nguyên tắc cần thiết là:

Nên mở Kinh Thánh, đọc chung với nhau thật kỹ để không bỏ sót chi tiết quý giá nào. Các vai chính, phụ chia ra như sau:

- Đức Giê-su
- Ông Gio-an Tẩy Giả
- Môn đệ Gio-an
- Môn đệ An-rê
- Đám đông đang nghe ông Gio-an Tẩy Giả giảng
- Có thể thêm vai Đức Mẹ lúc đến nhà của Chúa.

Các vai chỉ cần ứng biến, dùng các đồ có sẵn để hóa trang. Nếu hóa trang thành người hiện tại của thế kỷ 20 càng hay, càng gần gũi với đời sống hôm nay.

Chúc các bạn thành công, đồng thời cảm nghiệm sâu xa về lời mời gọi "HÃY ĐẾN MÀ XEM" của Chúa đối với mỗi người.

PHIẾU ĐIỂN KỊCH CHO TỔ 2

Tổ của các bạn có đúng 20 phút để họp bàn, phân vai, tập dượt và chuẩn bị diễn một vở kịch trong 10 phút.

Chủ đề vở kịch là "YÊU THƯƠNG PHỤC VỤ", dựa theo Tin Mừng Mt 25, 31 - 40. Cần phải tưởng tượng hình dung ra cảnh trước khi tới ngày phán xét và khen thưởng, những người đã yêu thương phục vụ những người nghèo khó và đau khổ như thế nào (cho ăn, mời uống, chia áo...). Không cần diễn phần sau đối với những kẻ bị Đức Vua phạt vì đã không giúp đỡ người nghèo.

Nên mở Kinh Thánh, đọc chung với nhau thật kỹ, không bỏ sót chi tiết quý giá nào. Các vai chính và phụ chia ra như sau:

- Đức Vua
- Người đã cho kẻ đói được ăn
- Người đã cho kẻ khát được uống
- Người đã cho kẻ trần trụi được có áo mặc
- Người đã chăm sóc kẻ đau yếu
- Người đã thăm nuôi kẻ tù đầy.

Các vai chỉ cần ứng biến, dùng các đồ có sẵn để hóa trang. Nếu hóa trang thành người hiện tại của thế kỷ 20 càng hay, càng gần gũi với đời sống hôm nay.

lí các tờ phiếu rồi biểu quyết đồng ý. Sau đó sao lại, lập thành chương trình Praise chính thức.

9. PHIẾU TỔ CHỨC CẦU NGUYỆN:

Bằng kinh nghiệm, chuẩn bị trước nhiều bộ phiếu cầu nguyện cho từng tình huống mà Nhóm thường đảm nhận như: Tĩnh tâm; Viếng xác; Giúp bệnh nhân hấp hối; Sinh nhật; Bồn Mạng; Hộp mặt truyền thống...

Bộ phiếu ghi rõ diễn tiến buổi cầu nguyện: Lời mở; Bài hát; Lời Chúa; Bài suy niệm; Các kinh, Các ý cầu nguyện... Đánh số thứ tự từng tờ phiếu, trao cho từng người phụ trách để cứ lần lượt đọc, xưng kinh, dâng đàn, chọn sách hát, bắt nhịp, dâng lời nguyện...

Mỗi bộ ghi rõ ngoài bìa tình huống sử dụng để dễ chọn.

V. DẶN DÒ:

Mỗi Linh Hoat Viên, Huynh trưởng luôn mang trong hành trang một xấp phiếu trắng và một số bút viết để sẵn sàng áp dụng Phương Pháp Lập Phiếu trong mọi tình huống cần thiết.

Các tờ phiếu, bộ phiếu đã dùng nên lưu lại thành tư liệu, có thể dùng lại làm gợi ý cho dịp khác, nơi khác với các nhóm khác có trình độ tương đương.

VI. THỰC TẬP:

Xin đơn cử dưới đây như là ví dụ minh họa ứng dụng Phương Pháp Lập Phiếu trong thực tế năng động một Nhóm:

Bộ 3 tờ phiếu cầm nang dùng cho kỹ năng Kịch Hỏa Tốc với 3 Toán bạn trẻ khoảng từ 14 tới 22 tuổi, mỗi Toán khoảng 10 tới 15 bạn, sinh hoạt trong phòng hoặc ngoài trời, theo một chủ đề Giáo Lý sát với Kinh Thánh.

PHIẾU DIỄN KỊCH CHO TỔ 1

Tổ của các bạn có đúng 20 phút để họp bàn, phân vai, tập dượt và chuẩn bị diễn vở kịch ngắn trong 10 phút.

Chủ đề vở kịch là "HÃY ĐẾN MÀ XEM", dựa theo Tin Mừng Ga 1, 35 - 39. Hình dung thêm đoạn hai môn đệ đi theo Đức Giê-su và ở lại nhà của Người cho đến chiều, Chúa đã làm gì, đã nói gì và hai ông đã sống với Chúa thế nào ?

- Nguyên tắc thông thường:

... Bằng ... Trắc ... Bằng,
... Bằng ... Trắc ... Bằng ... Bằng.

Ví dụ: Trăm năm trong cõi người ta,
Chữ tài chữ mệnh khéo là ghét nhau.

- Nguyên tắc bất thường:

... Trắc ... Bằng ... Bằng,
... Trắc ... Bằng ... Bằng ... Bằng.

Ví dụ: Khi chén rượu, khi cuộc cờ,
Khi xem hoa nở, khi chờ trăng lên.

Về luật gieo vần trong thơ lục bát, bài thơ công thức đưa ra một nguyên tắc bắt buộc là:

- Từ cuối cùng của câu lục trên phải ăn vần với từ thứ sáu của câu bát dưới.
- Từ cuối cùng của câu bát tiếp theo nếu có, cũng lại phải ăn vần với từ cuối cùng của câu lục ngay sau đó.

III. CÁC CÔNG THỨC HÒ:

1. CÒ LẢ (MIỄN BẮC):

Lấy ví dụ hai câu thơ lục bát bằng Lời Tin Mừng dưới đây:

Cải kia hạt bé tí teo,
Mọc lên cây lớn, chim reo trên cành.

Với điệu Cò Lả, đoạn thơ này sẽ được hò bằng âm giọng Bắc của người Hà Nội như sau:

Cải kia (kia) hạt bé (bé) tí teo,
Mọc lên (lên) cây lớn, chim reo (là reo) trên cành,
Tinh tính tang là tang tính tình,
Ơi học trò, ơi học sinh,
Học Giáo Lý thì có biết chăng ?
Học Giáo Lý thì có biết chăng ?

2. HÒ HỤI (MIỄN TRUNG):

Lấy ví dụ hai câu thơ lục bát về nhân bản dưới đây:

Một đời tươi sáng ai ơi,
Nghĩ điều đoan chính, nói lời nết na.

Với điệu Hồ Hụi, đoạn thơ sẽ được hò bằng âm giọng Huế:

Một đời (**ni**, là **hù** là **khoan ni**)
Tươi sáng (**mà**) ai ơi (**ni**, là **hù** là **khoan ni**)
Nghĩ điều đoan chính (**ni**, là **hù** là **khoan ni**)
Nói lời (**mà**) nết na (**ni**)
Là hù là khoan, khoan ơi khoan hời hò khoan.
Là hù là khoan, khoan ơi khoan hời hò khoan.
Hết khoan rồi tới hụi, ở ở hụi,
Hết hụi lại hò khoan ni, Là hù là khoan,
A lá khoan hò khoan, A lá khoan hò khoan.

3. HÒ ƠI (MIỀN NAM):

Lấy ví dụ đoạn thơ lục bát toát yếu từ một bài Giáo Lý dưới đây:

Thánh Gia gương mẫu gia đình,
Gương ba đấng Thánh chúng mình gắng theo
Một là gương mẫu thương yêu,
Cón hai gương mẫu sống nghèo vẫn vui.

Đoạn thơ sẽ được hò bằng âm giọng Sài-gòn (Xin lưu ý nếu hò 2 câu thôi thì về chủ âm cuối câu hai, nếu hò 4 câu thì cuối câu tư mới được về chủ âm).

(**Hồ ơi ơi ở ở ở ở ở ở**) Thánh Gia gương mẫu gia đình,
Gương ba đấng Thánh (**ở ở ở, hò ơi ơi ở ở ở ở ở ở**)
Gương ba đấng Thánh, chúng mình (**mà**) gắng theo...

4. HÒ DÔ TA:

Lấy ví dụ 2 câu lục bát động viên trong sinh hoạt dưới đây:

Đèo cao thì mặc đèo cao
Nhưng lòng ta quyết còn cao hơn đèo.

Đoạn thơ sẽ được hò vui tươi và mạnh mẽ rộn ràng như sau:

Đèo cao (**dồ ta**) thì mặc đèo cao (**dồ ta**)
Nhưng lòng ta quyết (**dồ ta**) còn cao hơn đèo,
Dồ tà, đồ tà, là hò đồ ta, đồ ta !

5. PHIẾU THÔNG TIN LIÊN LẠC:

Khi Nhóm có việc đột xuất cần bảo cho nhau gấp như: tang ma, tai nạn, ốm đau hoặc một cuộc họp nhanh, một Trại Bay..., Trưởng Nhóm phác họa kế hoạch và phân tuyến để giao cho một vài bạn đi thông tin

Mỗi tờ phiếu ghi rõ nội dung tin kèm theo danh sách người nhận tin, người truyền tin tiếp. Cứ thế, theo nguyên tắc dây chuyền, bản tin sẽ được phổ biến rất nhanh và chính xác đến mọi người trong Nhóm.

6. PHIẾU SINH HOẠT TRÒ CHƠI:

Phiếu được dùng trong rất nhiều trò chơi nhẹ trong nhà (in door) hoặc ngoài trời (out door) cho khoảng 15 tới 20 người.

Ví dụ: Mỗi người góp 5 chữ để hoàn tất một lá thư tình; Bên nếu bên thì; Mò tả chân dung hoa hậu...

Với các trò chơi lớn, phiếu dùng làm mật thư cho các Toán và làm cẩm nang hướng dẫn người đứng trạm. Trong trò chơi làm Báo Chạy (Press Express), Pa-nô Chạy (Panneaux Express), phiếu sẽ hướng dẫn chi tiết về chủ đề và bố cục, phân công cho từng người để kịp hoàn tất trong thời gian kỷ lục.

7. PHIẾU NHẬN RỒI TẠI TRẠI:

Trưởng Trại của một Trại Huấn Luyện gửi cho mỗi trại sinh một tờ phiếu, đề nghị tận dụng những giây phút rảnh rỗi để làm một số việc vụ và ý nghĩa, sau đó xin xác nhận của từng Trưởng chuyên trách.

Ví dụ: Làm bảng mẫu 5 nút dây; Vẽ lại ngôi chùa gần đất trại; Sưu tầm 5 loại lá, 5 loại đá; Ghi vào sổ tay tên họ, tên rừng và địa chỉ của 5 trại sinh mình mới quen.

8. PHIẾU THIẾT LẬP SƠ ĐỒ:

Khi học hỏi một đề tài nhiều chi tiết hoặc khi họp phác họa một kế hoạch phức tạp theo phương pháp Praise, có thể chia Nhóm thành nhiều Đội, nhiều Toán để nghiên cứu từng mảng vấn đề. Mỗi Toán lại dùng Phương Pháp Động Não (Brain storming) để chi tiết hóa vấn đề, ghi từng dữ kiện lên từng bộ phiếu cùng mẫu.

Họp chung, ráp các mảng phiếu trên bàn hoặc dán tạm trên bảng, vạch các đường dây tương quan thành sơ đồ, góp ý sửa đổi vì

2. PHIẾU CHIA SẺ THẢO LUẬN:

Chuẩn bị trước các vấn đề cần nhỏ từ chủ đề buổi chia sẻ, sao cho ứng với số người dự, ghi vào từng tờ phiếu có đánh số thứ tự và quy định số phút để chia sẻ.

Mời mọi người rút phiếu theo ngẫu nhiên. Sau ít phút suy nghĩ, lần lượt mỗi người từ phiếu số 1 sẽ chia sẻ ý tưởng của mình cho đến hết.

Lưu ý: để bầu khí được sinh động, rải rác một số phiếu để nghị người nhận được hãy chọn một bài hát chung hợp chủ đề, một trò chơi nhẹ có ý nghĩa... Phiếu áp chót để nghị hãy ghi nhận và đúc kết chung. Phiếu cuối cùng dùng để lượng giá buổi họp mặt hoặc dâng lời cầu nguyện kết thúc.

Như vậy, ai cũng thấy tự tin mà đóng góp phần mình thật thoải mái cho thành quả chung.

Cách này chỉ nên dùng cho một Nhóm khoảng 20 người. Nếu đông hơn, nên chia thành các Đội, các Toán và tiến hành theo Phương Pháp Nhóm Ong (Buzz-Group).

3. PHIẾU ĐO LƯỜNG XÃ HỘI:

Với một Nhóm đang có vấn đề khủng hoảng về nhân sự làm việc, hoặc mới bầu lại Ban Điều Hòa, đang cần mời gọi cộng tác, có thể phát phiếu cho toàn Nhóm, để nghị mỗi người kín đáo ghi tên một đối tượng.

Ví dụ: Nhận một việc quan trọng, bạn sẽ mời ai cộng tác ? Trong Nhóm, bạn dễ dàng tâm sự và hỏi ý kiến ai ? Góp lại, tổng hợp và vẽ thành một Xã Hội Đồ (Sociogramme) của Nhóm. Lưu ý: Dùng xong nên hủy tất cả để giữ kín mật.

4. PHIẾU ĐIỀU ĐỘNG PHÂN CÔNG:

Trước một chuyến thám du, một kỳ trại, pique-nique hay phục vụ từ thiện, ban tổ chức có thể lên kế hoạch phân công chi tiết, đồng đều, chính xác, ngắn gọn vào từng tờ phiếu, bỏ trong một bao thư theo kiểu "cầm nang". Các mặt chính cần ghi như: nội dung thực hiện, thời gian, hội điểm, địa điểm, dấu hiệu nhận diện, hành trang, dụng cụ...

Sau đó, họp toàn Đoàn, trao tận tay từng người tùy theo khả năng hoặc có thể cho bốc thăm, mọi người cứ thế mà tiến hành công tác theo phần vụ vừa được nhận.

5. A LI HỒ LỜ:

Lấy ví dụ 2 câu thơ lục bát ca dao dưới đây:

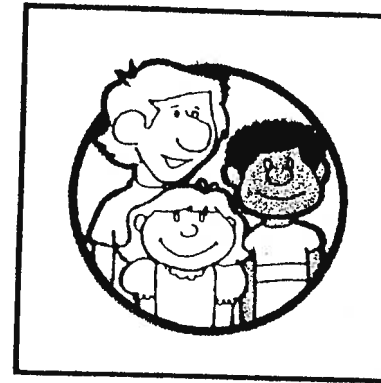
Công cha nghĩa mẹ ơn thầy
Lấy chi đến đáp dạ này khắc sâu.

Đoạn ca dao sẽ được hò thật nhịp nhàng như sau:

Công cha nghĩa mẹ ơn thầy (a li hồ lơ)
Lấy chi đến đáp (a li hồ lơ) dạ này khắc sâu,
Hò lơ hó lơ, lắng tai nghe
Tiếng ai đang hò lơ, hò lo, hó lơ.

IV. LƯU Ý:

Mở đầu luôn là câu gọi: "Ơi này anh chị em ơi !" hoặc "Ồ này anh hai, cô ba đó ơi !" và giữa câu thơ luôn có thêm những từ như: mà, là, nì, ơi hỡi... làm cho điệu hò thêm duyên dáng ý vị, đậm đà tình tự dân tộc. Do vậy cần nắm vững cách phát âm từng miến.

Bài 5

NGHỆ THUẬT KHỞI ĐẦU CÂU CHUYỆN VÀ KẾT BẠN (SOFTEN)

I. DẪN NHẬP:

Đây là một bài được tóm gọn từ tập sách cùng tên của tiến sĩ Prentice Hall, không ngoài mục đích đưa ra một đề nghị giúp các Linh Hoạt Viên nói riêng, các bạn trẻ nói chung có thể ứng dụng trong giao tiếp, sinh hoạt và điều hòa việc tổ chức một Nhóm do mình phụ trách.

SOFTEN là cách gọi tắt với các chữ cái đứng đầu các từ mang ý nghĩa biểu trưng dưới đây.

II. PHÂN TÍCH:

1. SMILE: MÌM CƯỜI

Nụ cười là "chất bôi trơn" hết sức hiệu quả trong giao tiếp. Ngay phút đầu gặp gỡ, nụ cười làm quen đây lui nhanh chóng mọi thứ phòng thủ tự vệ, e dè ngần ngại, nó kéo hai bên lại gần với nhau hơn, báo hiệu một mối tương giao sẵn sàng được tạo lập, khích lệ lẫn nhau cùng tiến tới, đồng cảm và cộng tác.

Biết cười đúng lúc, đúng chỗ, đúng mức là một trong những nghệ thuật sống và làm việc.

2. OPEN: CỞI MỞ

Đóng kín thì không thể có giao tiếp, nó ngăn chặn và làm tiêu tan mọi cố gắng đến với nhau trong thâm tâm cả hai bên.

Ngược lại, thái độ cởi mở cho thấy bản thân đang dễ dàng, sẵn sàng lắng nghe và bắt tay vào việc một cách vô tư, vô điều kiện. Cởi mở cũng là phương cách diễn tả một sự tự tin trưởng thành, không mặc cảm tự tôn hay tự ti.

Cởi mở là dẫn thân, là cho đi để sẽ đón nhận được thiện cảm và đồng tình mà không cần vận dụng đến bất cứ thủ thuật đặc nhân tâm mở ám nào cả.

Ngoài ra, tất cả còn phụ thuộc vào **hệ số năng động** do cách tiến hành linh hoạt và hấp dẫn của người sử dụng cũng như tinh thần hưởng ứng của tập thể (nếu là năng động tập thể - dynamique de groupe).

III. ĐỊNH NGHĨA:

Như vậy, nếu chúng ta chỉ chú ý đến mục đích năng động tập thể, Phương Pháp Lập Phiếu sẽ được hiểu là phương pháp:

- Dùng **các tờ phiếu nhỏ (fiches)** có kích thước như nhau, có mẫu khác nhau nếu cần hệ thống từng mảng vấn đề. Có đánh ký hiệu thứ tự nếu cần phải triển khai trước sau.
- Triển khai để mời gọi tập thể **ghi nhận** hoặc **thiết lập các dữ kiện** đóng góp của mỗi thành viên, hoặc để **điều động một việc chung**,
- Tất cả diễn ra trong một **thời gian tối thiểu**, tùy theo tính chất của công việc đòi hỏi.
- Cũng đừng quên: để có được hiệu quả năng động cao nhất, cần phải tạo được **bầu khí sinh động**, như thể đang tổ chức **một cuộc chơi** đầy hứng thú, trong đó mọi người đều tích cực cộng tác với nhau. Do vậy người điều động ở đây còn được coi là một Linh Hoạt Viên.

IV. ỨNG DỤNG:

1. PHIẾU THU NHẬP GIẢI PHÁP:

Mở đầu một cuộc họp hoặc một buổi thuyết trình, linh hoạt viên nêu lên vấn đề, phát phiếu rồi đề nghị mọi người động não tìm ra các nhu cầu, hoặc các ý kiến, các giải pháp, các dữ kiện liên quan đến vấn đề, ghi vào phiếu của mình trong 3 phút.

Ví dụ: Theo bạn, đức tính nào cần nhất cho một giáo lý viên ? Bạn dự kiến Nhóm nên làm gì trong thời gian tới ? Chuyến Trại Bay sắp tới của Toán Tráng nên mang theo những gì ? Bạn hãy đặt cho tên câu truyện vừa nghe một tựa đề có 5 chữ; Bạn hãy viết nốt phần kết còn bỏ lửng của câu truyện; Bạn hãy xếp thứ tự 5 nhân vật đáng ghét nhất trong câu truyện...

Sau đó, thu lại, tổng hợp nhanh tại chỗ và công bố ngay. Với lời quả, có thể cho bàn bạc, tranh luận để làm sáng tỏ thêm vấn đề.

**PHƯƠNG PHÁP LẬP PHIẾU
(FICHER)**

A. DẪN NHẬP:

Người ta thường quen cho rằng các tờ phiếu chỉ dùng cho công việc hệ thống lưu trữ kiến thức. Nhưng trong thực tế, phiếu được ứng dụng trong rất nhiều lãnh vực cá nhân lẫn tập thể mà người ta lại không ngờ.

Các tờ phiếu đem lại một sự tiện lợi, nhanh chóng, gọn gàng, kín đáo cho cá nhân, đồng thời lại có hiệu quả rộng và cùng lúc nơi tập thể. Do vậy, có thể coi đây là một trong các phương pháp năng động.

B. PHÂN LOẠI:

1. NĂNG ĐỘNG CÁ NHÂN:

Các loại gồm có: phiếu từ sách, phiếu tóm lược tác phẩm, phiếu lưu trữ kiến thức, phiếu ghi chép học hỏi, phiếu ghi nhớ công việc, phiếu dàn bài thuyết trình, phiếu thời khóa biểu...

2. NĂNG ĐỘNG TẬP THỂ:

Các loại như: phiếu bầu cử biểu quyết, phiếu đo lường xã hội, phiếu thu nhật giải pháp, phiếu chia sẻ thảo luận, phiếu điều động phân công, phiếu thông tin liên lạc và các dạng phiếu trò chơi sinh hoạt...

Nhìn chung, ở cả hai mặt ứng dụng vừa nêu, Phương Pháp Lập Phiếu đều đạt được hiệu quả năng động trong công thức:

	Dữ liệu thu nhận
Hiệu quả năng động = Hệ số năng động X	-----
	Thời gian sử dụng

Thời gian sử dụng càng nhanh và ngắn, các dữ kiện thu nhận càng nhiều, hiệu quả năng động càng cao.

3. FORWARD: NGHIÊNG TỚI MỘT CHÚT

Tư thế giao tiếp có một chút nghiêng mình về phía người đối thoại cho thấy thái độ tích cực, chú ý quan tâm đến vấn đề người kia đang trình bày.

Ngược lại, tư thế ngả ra sau, gác tay lên lưng ghế cho thấy thái độ coi thường người đối diện hoặc tự thủ bàng quan, thờ ơ lạnh nhạt, muốn sớm chấm dứt câu chuyện, đuối khéo người kia mau về kẻo mất thời giờ của mình.

4. TOUCH: TAY BẮT TAY, CHẠM ĐẾN NHAU

Tự nguồn gốc tập tục Tây phương, cái bắt tay muốn cho thấy mình tay không hề cầm vũ khí để tự vệ hoặc tấn công, ngược lại, rõ ràng là muốn hòa bình, sẵn sàng cộng tác trong tinh thân hữu.

Một cái bắt tay hơi kéo người ta về phía mình hay đẩy ra xa, xiết chặt hay lỏng, mở ngửa hay úp xuống, tất cả đều có thể diễn tả mức độ chân thành hay khách sáo bề ngoài cho khỏi mich lòng nhau.

Ngoài ra, khái niệm này còn mở ra với ý nghĩa là chạm đến nhau như: vỗ nhẹ vai người đồng sự, khom người vượt tóc em bé... Có chạm đến tức là muốn khởi đầu cho một mối tương quan tốt.

5. EYES: MẮT NHÌN MẮT

Trong giao tiếp và đối thoại mà mắt ngó lơ chỗ khác, nhìn qua đầu người ta hoặc chỉ nhìn xuống mũi giầy của mình là một thái độ bàng quan, tỏ ra rằng vấn đề của người đối diện chẳng ăn nhập gì đến mình.

Ngược lại, đôi mắt dong dưa mà không láo liên, thỉnh thoảng đảo nhẹ một vòng trên gương mặt người kia rồi lại mắt nhìn mắt, tất cả nói lên tấm lòng mình đang lắng nghe, khao khát khám phá, muốn đón nhận và cảm thông sâu xa, bởi dấu sao, đôi mắt chính là cửa sổ của tâm hồn.

6. NOD: KHẼ GẬT ĐẦU:

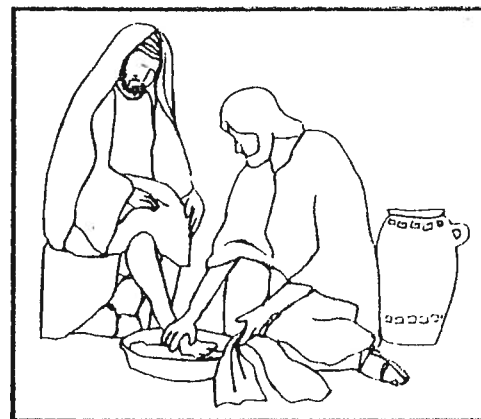
Ở từng ý từng câu trò chuyện của người đối diện, hành vi khẽ gật đầu cho thấy bản thân mình đang lắng nghe, thấu hiểu, đồng cảm và sẵn sàng đáp ứng. Cũng có thể kèm theo một câu ngắn lặp lại một ý quan trọng người kia vừa nói. Tuy vậy, tránh không nên gục gặc đầu quá nhiều, quá nhanh một cách máy móc, như thể muốn nói với người đang đối thoại: "Biết rồi, khổ lắm, cứ nói mãi !"

III. KẾT LUẬN:

Lời khuyên duy nhất là hãy thực hành tất cả những cử chỉ và dáng vẻ nói trên với một tâm niệm trong sáng chân thành, để cuối cùng, tuy đây là một nghệ thuật sống, ứng xử và tương giao, nó vẫn cần phải được thấm nhập sâu xa trong tính cách bản thân đến mức có thể trở thành phản xạ tự nhiên, không thủ đoạn tính toán nhưng hoàn toàn hướng thượng và vị tha.

- Tin Mừng theo thánh Mác-cô: Mc 3,35; 9,37; 10,23, 16,15
- Tin Mừng theo thánh Lu-ca: Lc 5,10; 6,31; 6,38; 6,43; 8,16; 10,1; 13,24; 21,36...
- Tin Mừng theo thánh Gio-an: Ga 1,5; 10,14; 13,34; 13,35; 15,12; 15,13; 16,20; 16,22b; 18,36...
- Thư thánh Phao-lô: Cl 3,12; 1 Cr 12,31; 13,13
- Các Thư khác: 1 Ga 2, 3-11; 1 Pr 4...

IV. SỬ DỤNG:

- Có thể đưa tờ bìa hình ảnh ra ngay từ **phần dẫn nhập** vào **bài Giáo Lý**, đưa theo ảnh đặt câu hỏi gợi ý để các em trả lời, từng bước dẫn vào nội dung Giáo Lý cần trình bày.
- Cũng có thể dùng trong **phần củng cố bài Giáo Lý** vừa dạy, mời các em quan sát và nhận xét các ảnh, tự rút ra các ý tưởng, từ đơn giản quy nạp dẫn đến phức tạp hơn, càng lúc càng gắn với nội dung bài Giáo Lý. Cuối cùng, Giáo Lý Viên nhấn mạnh và đúc kết những điểm chính yếu để các em ghi nhớ.
- Nên **đưa ra đúng lúc** bằng cách hai tay **giơ cao tờ bìa** mở rộng hai trang 2 và 3, hoặc **dùng đinh ghim gắn lên bảng** cho cả lớp đều nhìn rõ. Một bài dạy chỉ nên dùng tối đa là 3 tờ bìa minh họa.
- Trong cả niên khóa Giáo Lý, **không nhất thiết bài nào cũng dùng** đến các tờ bìa minh họa Giáo Lý sẽ làm các em thấy quen thuộc nhàm chán.

V. DẶN DÒ:

- Trong ban Giáo Lý nên tự tổ chức các đợt cho Giáo Lý Viên cùng làm chung các tờ bìa minh họa Giáo Lý vào các dịp lễ, nghỉ hè hoặc đầu năm học. Ở một số lớp Giáo Lý cấp lớn, có thể cho chính các em thi đua làm theo Nhóm, theo Đội (dạng làm Pa-nô Chạy) vì đây cũng là một kỹ năng giúp cho phương pháp sư phạm sinh động và đạt hiệu quả cao.
- Toàn ban Giáo Lý nên lập một ngân hàng hình ảnh do các Giáo Lý Viên sưu tầm, gửi vào. Người phụ trách phân loại và hệ thống sẵn, khi cần có thể có ngay các hình ảnh đẹp và đúng nội dung.
- Vì nội dung câu Lời Chúa và nội dung bài dạy Giáo Lý có thể trùng nhau ở các cấp lớp khác nhau, nên mỗi tờ bìa minh họa Giáo Lý có thể dùng chung cho nhiều lớp, nhiều bài, tùy cách diễn giảng thu hẹp hay mở rộng của mỗi Giáo Lý Viên sử dụng.

VI. CÁC CÂU LỜI CHÚA GỢI Ý LÀM BÀI MINH HỌA:

- Tin Mừng theo thánh Mát-thêu: Mt 1,23; 3,3; 4,4; 5,3; 5,15; 6,19-20; 6,24; 6,26; 6,28; 7,13; 10,40; 11,28; 13,47; 18,3; 19,14; 19,23; 20,28; 22,39...

Bài 6

KỸ NĂNG LÀM PA-NÔ CHẠY VÀ BÁO CHẠY (PANNEAUX ET PRESS EXPRESS)

I. MỤC ĐÍCH :

Đây là một trong những trò chơi sinh hoạt thuộc vào loại **năng động Nhóm (Dynamique de groupe)**. Trên tinh thần nỗ lực tối đa để hoàn thành trách nhiệm, việc tổ chức làm Pa-nô Chạy hay Báo Chạy nhắm đến 2 mục đích chính yếu sau đây:

- **Với cá nhân:** phát huy óc sáng tạo, tính năng động.
- **Với tập thể:** rèn luyện ý thức tập thể, tương trợ đoàn kết

II. YÊU CẦU:

Tất cả cùng giốc sức hoàn tất **một công trình tập thể có ý nghĩa** và do đó đem lại niềm vui chung cũng như chiều sâu về tâm lý, nhân bản hay tâm linh. Các yêu cầu cụ thể của trò chơi là:

- Bằng những **điều kiện hạn chế** đến mức tối thiểu.
- Trong một khoảng **thời gian vừa đủ**.
- Với một số **nhân sự vừa phải** (các Đội trong Nhóm)

III. THỰC HIỆN:

1. BƯỚC CHUẨN BỊ:

- **Phổ biến luật chơi:** Nêu rõ chủ đề chung, các yêu cầu về nội dung và hình thức, thời gian... để mỗi Đội tuân thủ chính xác. Chỉ bắt đầu khi có hiệu lệnh, và nhất thiết chấm dứt khi vừa hết thời gian quy định (30 phút, 1 giờ, có khi chỉ cần 5 hoặc 15 phút, tùy thể loại, hình thức, nội dung báo ...)
- **Nêu tinh thần:** Nhóm có thể chia thành nhiều Đội hoặc toán, mỗi Đội sẽ thực hiện một tờ Báo Chạy hoặc một tấm Pa-nô Chạy. Vì thế, tất cả mọi thành viên phải cùng góp tài, góp sức, không có ai ngồi không. Giữa các Đội cần có sự tương trợ cần thiết, sẵn sàng giúp nhau về vật liệu, dụng cụ và cả nhân sự. Cái chính là tinh thần thi đua chứ không phải là ganh đua nhỏ nhen.

- **Trình bày phương pháp:** Đội trưởng phải biết tổ chức phân công đúng người đúng việc, chỉ huy công việc, đôn đốc và kịp thời giải quyết mọi trục trặc bất ngờ. Mỗi thành viên phải luân thủ, vừa làm phần vụ mình vừa sẵn sàng hỗ trợ, phối hợp mà không giẫm chân nhau, cùng phát huy nhiều sáng kiến độc đáo.
- **Phân công, phân nhiệm:**
 - **Ban tổ chức:** gồm người điều khiển, ban giám khảo, đã trao đổi với nhau về chủ đề, hình thức, giải thưởng, thời gian chơi.
 - **Chủ nhiệm:** điều động, phân công, đôn đốc chỉ huy toàn bộ công việc của Đội mình.
 - **Chủ biên:** phác họa ý đồ sáng tạo về hình thức, nhận tranh ảnh hay duyệt bài, sắp xếp bố cục trên pa-nô hoặc báo, có thể viết một bài chính yếu...
 - **Phóng viên:** gồm nhiều người đi lấy tin, chọn ảnh, ghi hình, viết bài theo chủ đề và ý đồ chung của chủ biên. cộng thêm sáng kiến riêng của mình cho phong phú.
 - **Họa sĩ:** vẽ tiêu đề pa-nô hay tựa báo, trình bày biểu tượng của Đội mình hoặc minh họa chủ đề chung.
 - **Thợ in:** gồm nhiều người khéo tay để cắt dán ảnh, viết bài lên báo, lúc cao điểm có thể là toàn Đội.
 - **Hậu cần:** đảm nhận mọi công việc phụ thuộc nhưng cần thiết như khuấy hồ, bôi hồ, bôi pa-nô, kết giấy hoa, thêu may, giải lao, dọn dẹp, trang trí, trưng bày báo hay pa-nô...
 - **Thuyết minh:** nắm vững chủ đề, ý đồ của Đội mình để sẽ trình bày ngắn gọn, hấp dẫn, lưu loát trước toàn Nhóm trong 3 phút, làm toát lên nét đặc sắc của Đội mình; cũng có thể chọn người không quen ăn nói trước tập thể để họ phải cố gắng tập nói...

2. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH:

- **Thời gian:** định ra thời gian chơi, cho điều chỉnh đồng hồ chung, hiệu lệnh mở đầu và kết thúc như thế nào...
- **Chủ đề:** nên viết sẵn trong từng tờ phiếu thật chi tiết để điều động mỗi Đội theo một chủ đề nhất quán.

dùng thông nhất theo bản dịch phổ biến hiện nay của Ban Phiên Dịch Phụng Vụ Các Giờ Kinh.

2. Có **chủ đề chính yếu** của bài dạy Giáo Lý trong chương trình Giáo Lý đang dùng, được khai triển từ Lời Chúa
3. Phác thảo **nội dung diễn giải được ý tưởng câu Lời Chúa** càng cụ thể và hiện thực càng để giúp các em hiểu và ghi nhớ.
4. Chọn lựa trong sách báo các hình ảnh thích hợp với **nội dung** này. Cần thận cắt ra, cở thể bỏ tròn 4 góc ảnh hoàn hảo cắt lộng theo đường nét của ảnh. Lưu ý: ảnh được chọn phải nhỏ hơn so với kích thước một trang của tờ bia
5. Sắp xếp các ảnh trên tờ bia thành một **bố cục hợp lý và mỹ thuật**, nhớ chừa các khoảng trống nhỏ để có thể ghi chú viết tắt nội dung từng cụm hình, cũng như có chỗ trống rãi để chép nguyên văn câu Lời Chúa cần minh họa
6. **Dán ảnh lên hai trang 2 và 3 của tờ bia** bằng cách bôi hồ bốn góc ảnh hoặc chạy dài theo mép ảnh. Lưu ý: không nên bôi hồ toàn bộ lưng ảnh vì giấy sẽ co lại.
7. Ngoài các hình ảnh cắt dán, nếu khéo tay có thể dùng bút **vẽ thêm** một vài hình mang tinh tôn giáo nếu như không tìm được trong sách báo.
8. **Ghi chú nội dung Giáo Lý** cần thiết bằng nét bút trung bình. Với câu Lời Chúa thì dùng nét bút lớn hơn, cỡ chữ in trang trọng, có đóng khung cho nổi bật.
9. Ở mặt bia trang 4 có thể chép sẵn một câu truyện kể, một bài hát reo, một trò chơi hoặc một bài hát ý lực **thích hợp với nội dung** câu Lời Chúa và hình ảnh đã sử dụng.
10. Để **dễ lưu trữ và chọn tìm khi cần sử dụng**, nên chú thích ở trang 1 của tờ bia các chi tiết sau: địa chỉ câu Lời Chúa, các cấp lớp Giáo Lý có thể dùng, tên các bài Giáo Lý có liên hệ, và vẫn tắt nội dung ý tưởng các hình ảnh... Tất cả các tờ bia được xếp theo thứ tự vào một bao nylon lớn để tránh bị mối và gián ăn.

KỸ NĂNG LÀM CÁC TỜ BÌA MINH HỌA GIÁO LÝ VÀ LỜI CHÚA

I. DẪN NHẬP:

Hầu hết các bài Giáo Lý trong khoa Sư Phạm Huấn Giáo ngày nay đều được khai triển dựa trên một hoặc hai câu Lời Chúa như là nền tảng chính yếu. Do vậy, một trong các kỹ năng không thể thiếu đối với một Giáo Lý Viên chính là việc **minh họa câu Lời Chúa** chủ đạo đó bằng **hình ảnh trực quan sinh động**, giúp các em học sinh Giáo Lý dễ hiểu, mau nhớ và liên hệ nhanh với bài học Giáo Lý.

Ở đây, xin giới thiệu **cách thực hiện tờ bìa minh họa Giáo Lý** khá đơn giản, dễ tìm nguồn hình ảnh, dễ làm, dễ dùng và thuận tiện cho việc lưu trữ và sử dụng chung cho nhiều bài, nhiều cấp lớp Giáo Lý khác nhau.

II. VẬT LIỆU:

- **Hình ảnh:** Luôn có sẵn nơi sách báo, ảnh chụp, đặc biệt là các tờ lịch hoặc bìa ảnh màu của các loại tạp san như Tuổi Trẻ Chủ Nhật, Mục Tím, Công Giáo và Dân Tộc, Báo Ảnh Việt Nam, Atlas, Air France, Paris Match...
- **Giấy bìa:** Dùng loại bìa chemise xếp thành bốn trang bán ở các tiệm văn hóa phẩm với giá từ 300 tới 400 đồng, có ít nhất 4 màu (lục, vàng, hồng, lam) thuận tiện cho việc hệ thống theo chủ đề Lời Chúa hoặc cấp lớp Giáo Lý.
- **Dụng cụ:** Bút ni lông nhiều màu, nét tương đối to; Thước kẻ; Bút chì; Hồ dán; Kéo; Đinh ghim có mũ tròn.

III. THỰC HIỆN:

Có tất cả 10 bước để tiến hành từ khởi đầu cho đến khi hoàn thành công việc như sau:

1. Có **nguyên văn câu Lời Chúa** chủ đạo với đầy đủ xuất xứ: Tên Sách Kinh Thánh viết tắt, chương, câu. Lưu ý, nên

- **Hình thức:** có thể định một bố cục chung hoặc để tự do theo sáng kiến mỗi Đội.
- **Vật liệu:** có thể dẫn mang sách báo để cắt tranh ảnh cùng giấy croquis, bút màu, hồ dán, dao kéo, thước kẻ... nhưng cũng có thể bắt tận dụng mọi thứ sẵn có trên đất trại như hoa cỏ, lá cây, cành cây, lều bạt, áo mưa, dây dù, phấn, bảng, ghế băng, chăn mền, chiếu, nền gạch, nền đất, sân trường, sân nhà thờ bằng xi măng... Vật liệu để chung, Đội nào cần gì lên lấy, cũng có thể phát theo tiêu chuẩn sẵn cho mỗi Đội...
- **Khởi đầu:** Có hiệu lệnh, các chủ nhiệm lên gặp ban tổ chức nhận phiếu điều động, về Đội phổ biến nội dung, bàn với chủ biên và điều động phân công các phóng viên, họa sĩ... rồi bắt tay vào việc ngay...
- **Tiến hành:** Người điều khiển cứ từng lúc thông báo thời gian còn lại, khích lệ và gây bầu khí sôi nổi. Ban giám khảo chia nhau đi quan sát, ghi nhận tinh thần, sáng kiến riêng từng Đội, chụp ảnh diễn tiến... Lý tưởng nhất là ban tổ chức gồm các huynh trưởng đã thành thạo trò chơi, cũng đồng thời thực hiện một tấm pa-nô ghi nhận toàn bộ cuộc chơi, chụp ảnh, tráng rọi cấp tốc, kịp đưa ra đúc kết sẽ gây ấn tượng bất ngờ...
- **Thu nộp:** Hết thời gian làm báo hoặc pa-nô, ra hiệu lệnh thu nộp, mỗi Đội phân công người bắt đầu trang trí, trưng bày tại khu vực chọn sẵn, trong khi đó, các thành viên còn lại dọn dẹp khu vực tòa soạn của mình.
- **Thuyết minh:** Từng Đội cử người thuyết minh trình bày ngắn gọn về công trình của Đội trước toàn Nhóm.
- **Nhận xét:** Ban tổ chức nêu ưu khuyết điểm từng tờ báo hoặc tấm pa-nô cũng như tinh thần chơi của mỗi Đội, cố gắng giữ bầu khí vui tươi và thoải mái.
- **Phát thưởng:** Nếu dành cho lứa tuổi thiếu nhi và thiếu niên, nên chọn giải thưởng bằng vật chất cụ thể nhưng mời gọi các em chia sẻ chung thân ái: nếu dành cho lứa tuổi thanh niên, tráng niên, nên chọn giải thưởng nghiêng về

tin thần. Dứt khoát không đưa ra các giải nhất nhì ba tư... để sinh ra sự so bì, phản tác dụng trò chơi. Xin gợi ý chọn các giải như sau:

- **Giải hình thức độc đáo nhất (ĐĐ):** trao cho Đội có sáng kiến trình bày táo bạo và hấp dẫn nhất.
- **Giải nội dung sâu sắc nhất (SS):** trao cho Đội có bài, hình ảnh nêu được vấn đề hay và sâu xa nhất.
- **Giải thuyết minh duyên dáng nhất (DD):** trao cho Đội có phần trình bày sống động, dễ thương nhất.
- **Giải đoàn kết tương trợ nhất (TT):** trao cho Đội có tinh thần nội bộ và hỗ trợ Đội bạn nhiệt tình nhất.

IV. HIỆU QUẢ:

Đây là một trò chơi giáo dục ở mức độ khá cao. Từ đây, Nhóm sẽ hình thành được tinh thần gắn bó, nâng cao được các kỹ năng và kỹ thuật năng động, phát hiện thêm nhiều nhân tố và thành viên nổi bật và tích cực ở mỗi Đội.

Có thể biến báo thành nhiều dạng như: Vẽ Chạy, Kịch Chạy... Đã có những Nhóm thực hiện được cả những tờ báo người, báo bay, báo xếp giấy Origami... gợi mở cho một buổi thảo luận chia sẻ sống động và sâu sắc...

Ở đây xin đơn cử một bộ phiếu mẫu để tổ chức làm Pa-nô Chạy cho 5 Đội:

CẨM NANG LÀM "PA-NÔ CHẠY" CHO ĐỘI 1

Đội của các bạn có tất cả 60 phút để thực hiện một tấm pa-nô với các yêu cầu như sau:

- Phân công trong Đội để tiến hành công việc .
- Bố cục chung của pa-nô là hình chữ nhật nằm ngang có kích thước: ngang 1 m và cao 50 cm.
- Vẽ tựa đề: **CÙNG VỚI ĐỨC KI-TÔ** ở chính giữa pa-nô.

- Cùng với người điều khiển chuẩn bị địa điểm chơi, vật liệu làm pa-nô cho các Đội, các phần quà đặc thù cho mỗi giải thưởng, sao cho mỗi Đội có thể chia đều cho nhau trong Đội.
- Sẵn sàng giúp đỡ các Đội tìm thêm vật liệu và phương tiện cần thiết để trang trí khu vực trưng bày pa-nô.
- Chia nhau đi quan sát các Đội trong lúc diễn ra cuộc chơi, chú ý đến tinh thần chơi của mỗi Đội, tìm ra nét đặc sắc, những sáng kiến độc đáo của mỗi Đội, ghi nhận vào phiếu đánh giá.
- Tổng kết các đánh giá của mỗi vị giám khảo để có được bảng kết quả các giải thưởng trao cho mỗi Đội.
- 5 giải thưởng được đề nghị trao tặng cho 5 Đội là:
 1. Giải Hình Thức Độc Đáo nhất (ĐĐ)
 2. Giải Nội Dung Sâu Sắc nhất (SS)
 3. Giải Tinh Thần Tương Trợ nhất (TT)
 4. Giải Thuyết Minh Duyên Dáng nhất (DD)
 5. Giải Tác Phong Nhanh Nhẹn nhất (NN)

- Chọn một bạn ăn nói lưu loát để thuyết minh tấm pa-nô của Đội trong vòng 3 phút.
- Dọn sạch sẽ khu vực làm pa-nô sau khi hoàn tất.
- Tìm cho Ban Tổ Chức tại khu vực trưng bày các pa-nô: Búa, đinh thép 4 phân và một thang sắt 4 chân.

BẢN HƯỚNG DẪN CHO NGƯỜI ĐIỀU KHIỂN CUỘC THI LÀM "PA-NÔ CHẠY"

- Chia số lượng người tham dự cuộc chơi bằng cách điểm số tự nhiên để lập thành 5 Đội đồng đều.
- Chia khu vực làm pa-nô trong hội trường cho 5 Đội.
- Để chung vật liệu làm pa-nô cho 5 Đội: pa-nô, ảnh, hồ, kéo, bút màu, thước, giấy thủ công... Mỗi Đội tự lên lấy dùng đúng với nhu cầu của mình.
- Dẫn dò chung các điều cần thiết trước khi bắt đầu: Thời gian 60 phút, cách cần dán, bố cục... và nhất là tinh thần chơi.
- Ra hiệu lệnh bắt đầu, mời đại diện mỗi Đội lên nhận cảm nang.
- Trong khi chơi, thỉnh thoảng báo thời gian, nhắc nhở, khích lệ tinh thần và gây bầu khí vui tươi...
- Hết thời gian, ra hiệu lệnh các Đội nộp pa-nô để chuẩn bị trưng bày.
- Trang trí khu vực trưng bày pa-nô thành một góc cử hành cầu nguyện (célébration de la prière)
- Hướng dẫn lần lượt các Đội lên thuyết minh các pa-nô. Mỗi Đội có 3 phút. Mời hát bài hát chủ đề.
- Mời ban giám khảo đánh giá các pa-nô cũng như tinh thần chơi của các Đội. Sau đó công bố các giải. Chú ý không xếp hạng nhất, nhì, ba, tư...
- Kết thúc cuộc chơi bằng bầu khí cầu nguyện. Hát lại bài hát chủ đề.

BẢN HƯỚNG DẪN BAN TỔ CHỨC

Ban tổ chức thường là các vị Bế Trên hoặc các Huynh trưởng được nhận các nhiệm vụ sau đây:

- Tìm một số tranh ảnh có nội dung: **Cuộc đời Ki-tô hữu luôn có Đức Ki-tô làm trung tâm, Người hiện diện và đồng hành trong mọi nơi, mọi lúc, mọi việc, mọi hoàn cảnh.**
- Cắt dán các tranh ảnh nêu trên lên pa-nô theo một bố cục chặt chẽ, hợp lý, có tính sáng tạo và mỹ thuật.
- Dùng bút màu nét to để chú thích các cụm hình ảnh có chung ý tưởng bằng các câu Lời Chúa thích hợp.
- Nhớ ghi tên **Đội 1** ở chính giữa cạnh dưới pa-nô.
- Chọn một bạn ăn nói lưu loát để thuyết minh tấm pa-nô của Đội trong vòng 3 phút.
- Dọn sạch sẽ khu vực làm pa-nô sau khi hoàn tất.
- Tìm cho Ban Tổ Chức tại khu vực trưng bày các pa-nô: 2 chậu kiếng nhiều lá và hoa đẹp, cao khoảng 1 m.

CẢM NANG LÀM "PA-NÔ CHẠY" CHO ĐỘI 2

Đội của các bạn có tất cả 60 phút để thực hiện một tấm pa-nô với các yêu cầu như sau:

- Phân công trong Đội để tiến hành công việc .
- Bố cục chung của pa-nô là hình chữ nhật nằm ngang có kích thước: ngang 1 m và cao 50 cm.
- Vẽ tựa đề: **LỮ HÀNH VÀO CUỘC ĐỜI** ở phía trên pa-nô.
- Tìm một số tranh và ảnh có nội dung như sau: **Người Ki-tô hữu luôn cùng với Đức Ki-tô lên đường, dẫn thân vào cuộc đời để phục vụ Giáo Hội và tha nhân.**
- Cắt dán các tranh ảnh nêu trên lên pa-nô theo một bố cục chặt chẽ, hợp lý, có tính sáng tạo và mỹ thuật.
- Dùng bút màu nét to để chú thích các cụm hình ảnh có chung ý tưởng bằng các câu Lời Chúa thích hợp.
- Ghi tên **Đội 2** ở chính giữa cạnh dưới pa-nô.
- Chọn một bạn ăn nói lưu loát để thuyết minh tấm pa-nô của Đội trong vòng 3 phút.

- Dọn sạch sẽ khu vực làm pa-nô sau khi hoàn tất.
- Tìm cho Ban Tổ Chức tại khu vực trưng bày các pa-nô: một bàn nhỏ, cao khoảng 70 cm, rộng khoảng 50 cm phủ khăn trắng (Có thể thay bằng một cái đôn, hoặc một cái giá sách cao 70 cm, phủ khăn trắng)

CẨM NANG LÀM “PA-NÔ CHẠY” CHO ĐỘI 3

Đội của các bạn có tất cả 60 phút để thực hiện một tấm pa-nô với các yêu cầu như sau:

- Phân công trong Đội để tiến hành công việc .
- Bố cục chung của pa-nô là hình chữ nhật nằm ngang có kích thước: ngang 1 m và cao 50 cm.
- Vẽ tựa đề: **CÓ MẶT Ở KHẮP NƠI** ở chính giữa pa-nô.
- Tìm một số tranh ảnh có nội dung: **Cuộc đời người Ki-tô hữu là một sự hiện diện sống động và vui tươi trong mọi hoàn cảnh và môi trường sống hôm nay.**
- Cắt dán các tranh ảnh nêu trên lên pa-nô theo một bố cục chặt chẽ, hợp lý, có tính sáng tạo và mỹ thuật.
- Dùng bút màu nét to để chú thích các cụm hình ảnh có chung ý tưởng bằng các câu Lời Chúa thích hợp.
- Nhớ ghi tên **Đội 3** ở chính giữa cạnh dưới pa-nô.
- Chọn một bạn ăn nói lưu loát để thuyết minh tấm pa-nô của Đội trong vòng 3 phút.
- Dọn sạch sẽ khu vực làm pa-nô sau khi hoàn tất.
- Tìm cho Ban Tổ Chức tại khu vực trưng bày các pa-nô một cuốn Kinh Thánh lớn, một bình hoa nhỏ.

CẨM NANG LÀM “PA-NÔ CHẠY” CHO ĐỘI 4

Đội của các bạn có tất cả 60 phút để thực hiện một tấm pa-nô với các yêu cầu như sau:

- Phân công trong Đội để tiến hành công việc .
- Bố cục chung của pa-nô là hình chữ nhật nằm ngang có kích thước: ngang 1 m và cao 50 cm.

- Vẽ tựa đề: **TÁI TẠO LẠI TÌNH NGƯỜI** ở chính giữa pa-nô. Tìm một số tranh và ảnh có nội dung: **Cuộc đời người Ki-tô hữu luôn góp phần xây dựng và hàn gắn tình yêu thương trong xã hội qua các hoạt động y tế, giáo dục và bác ái từ thiện, đặc biệt đối với người nghèo, người bị bỏ rơi...**
- Cắt dán các tranh ảnh nêu trên lên pa-nô theo một bố cục chặt chẽ, hợp lý, có tính sáng tạo và mỹ thuật.
- Dùng bút màu nét to để chú thích các cụm hình ảnh có chung ý tưởng bằng các câu Lời Chúa thích hợp.
- Nhớ ghi tên **Đội 4** ở chính giữa cạnh dưới pa-nô.
- Chọn một bạn ăn nói lưu loát để thuyết minh tấm pa-nô của Đội trong vòng 3 phút.
- Dọn sạch sẽ khu vực làm pa-nô sau khi hoàn tất.
- Tìm cho Ban Tổ Chức tại khu vực trưng bày các pa-nô một cặp đèn cây có chân cắm và một nến phục sinh lớn có giá cao (mượn bên nhà thờ hay nhà nguyện).

CẨM NANG LÀM “PA-NÔ CHẠY” CHO ĐỘI 5

Đội của các bạn có tất cả 60 phút để thực hiện một tấm pa-nô với các yêu cầu như sau:

- Phân công trong Đội để tiến hành công việc .
- Bố cục chung của pa-nô là hình chữ nhật nằm ngang có kích thước: ngang 1 m và cao 50 cm.
- Vẽ tựa đề: **TRUYỀN RAO LỜI TIN VUI** ở chính giữa pa-nô. Tìm một số tranh và ảnh có nội dung như sau: **Cuộc đời người Ki-tô hữu luôn có mục đích làm chứng tá Tin Mừng cho Thiên Chúa bằng chính lời nói và việc làm của mình.**
- Cắt dán các tranh ảnh nêu trên lên pa-nô theo một bố cục chặt chẽ, hợp lý, có tính sáng tạo và mỹ thuật.
- Dùng bút màu nét to để chú thích các cụm hình ảnh có chung ý tưởng bằng các câu Lời Chúa thích hợp.
- Nhớ ghi tên **Đội 5** ở chính giữa cạnh dưới pa-nô.